Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year..... $2.00 | To Europe:
half year..... 1.00 | per year..... $2.50
single copy... .05 | half year..... 1.25

СВОБОДА

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить кождого четверга
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік..... $2.00 | До Европи:
на пів року 1.00 | на рік..... $2.50
поод. число .05 | на пів року 1.25

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 30-го цьвітня 1914. Ч. 18. | VOL. XXII. Jersey City, N. J., Thursday, April 30, 1914. N. 18.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Розмет за місяць май єсть: на цїле посмертне $1.00, а на половину посмертного 61 цнт. Віддїли Р. Н. Союза, котрих мітінги припадають на 3 мая б. р., мають збирати розмет після сего повідомленя, а розметові друки зашле ся з неділї по 3. маю.

Голов. Уряд Р. Н. Союза.

НА „ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ".

По день 25 цьвітня зложили славні члени Руського Нар. Союза $1.274.80.

$1.022.50 т. є. 5.000 К переслано вже на руки Тов. „Сїльський Господар" у Львові.

До тепер 66 віддїлів Р. Н. Союза сповнило свій народний обовязок. Найвисша пора, щоби і прочі віддїли поспішили з надсиланєм жертв.

Нехай не бракне ані одного віддїлу нашої славної Організації. Котрі віддїли до тепер єще не ухвалили, нехай зроблять се на найблизшім мітінгу.

По замкненю збираня жертв на отсей фонд оголосимо виказ жертв і загальне зіставленє після віддїлів. Нехай в тім виказї не бракне ані одного Братства, ані одного Товариства, ані одного Сестрицтва нашої славної Організації.

Головний Уряд Р. Н. Союза.

КРОВАВА РОЗПРАВА СТРАЙКАРІВ З МІЛЇЦІЄЮ.

70 ОСІБ ЗГИНУЛО. КІЛЬКАСОТ РАНЕНИХ.

Денвер, Кол., дня 26. цьвітня. Вже другий тиждень ведеть ся завзята боротьба між страйкарами з копалень угля в окрузї Лудлов і мілїцією.

Дня 21. с. м. відбула ся кровава розправа між страйкарами і мілїцією. По битві показало ся, що 25 осіб було убитих, а 20 було тяжко раненых. Жертви майже усї по сторонї страйкарів. Коли добре зоружена мілїція почала засипати робітників градом куль, счинив ся переполох, особливо серед жінок робітників, котрі стали втїкати зі своїми дїтьми. Ховали ся вони по ямах і печерах, де богато їх подушило ся. **Загалом згинуло від удушеня 18 жінок і дїтий. В одній тільки ямі найдено удушені дві жінки, а коло них неживих десятеро дрібних дїтий.** Вісти про страшну смерть жінок і дїтий викликали серед страйкарів жадобу пімсти і вони глядали за оружєм та набоями, щоби відімстити на мілїції смерть найдорожших їм осіб.

Кроваві битви між страйкарами і мілїцією тривали дальше. Страйкарі уживали також оружя. Загалом жертв сеї боротьби вже дуже богато. **По сторонї робітників стратило житє 70 осіб, а далено більше є раненых.** По сторонї мілїції є всего 2 трупи і трохи раненых.

Боротьба не устає. Страйкарі дальше ведуть завзяту боротьбу і на спосіб воєнний здобувають становище за становищем. Мають до розпорядимости оружє і динаміт. Між страйкуючими гірниками ведуть провід Греки, Чорногорці і Болгари, котрі ще торік брали участь в балканській війні і тепер воєнний спосіб боротьби завели в колоредських копальнях угля.

На поміч воюючим спішать в останних днях робітники зі сусїдних копалень. Вчера, в суботу, прийшло з Ель Пасо і Петерсен 300 робітників на поміч страйкарам. Покидають вони роботу, беруть зі собою оружє і спішать на поміч братам в боротьбі з мілїцією, яку правительство наслало для убиваня робітників задля оборони інтересів мілїонерів.

З ТИЖНЯ.

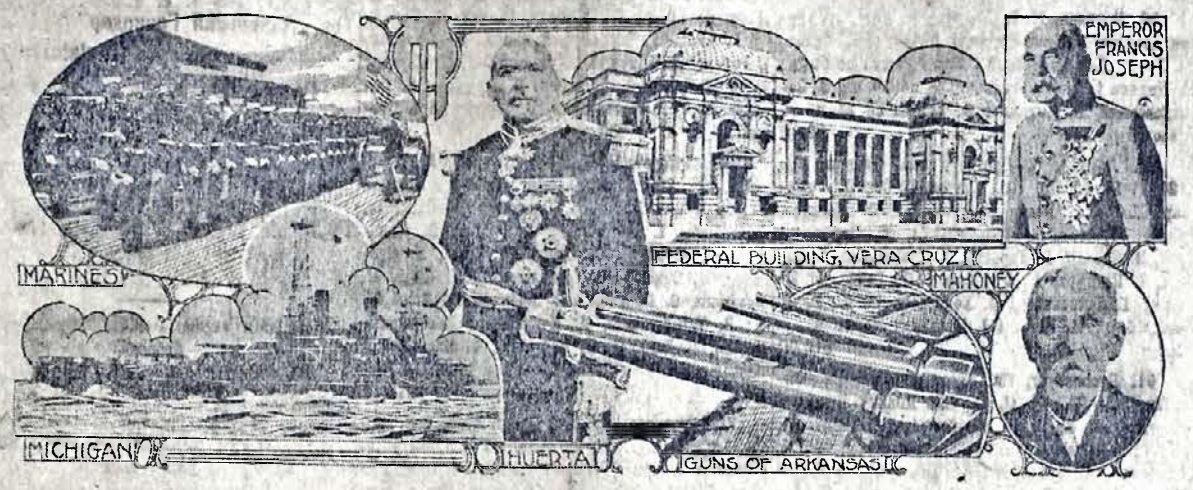

Моряки Злучених Держав з военних кораблїв в пристанї Вера Круз вийшли на сушу у Вера Круз і заняли місто по довшій битві. З Американців убито 12, а ранено кількадесять. Страти Мексиканців мають виносити 150 убитих і богато раненых. Американське войско заняло митовий (цловий) дім, державний будинок і инші важні місця. Головний провід у битві мали моряки. Коли кипіла завзята борба, гармати з „Арканзас", „Мішіген", „Флоріда" і инших кораблїв засипували місто шрапнелями. — Президент Гуерта відмовив ся салютувати американський прапор за спричинену йому обиду в Тампіко і скріпив значно свої сили в Мексіко Сіти. — Цїсар Франц Йосиф, старець володар Австрії, тяжко занедужав. — Мих. Й. Магоней, маняк, вистрілив до нюйоркського майора Мічеля і зранив корпоранційного дорадника Полька.

Вашінгтон, Д. К., дня 26. цьвітня. В сенатї і конгресї раджено над справою заворушень в Колоредо та боротьбою мілїції зі страйкарами. „Бою ся — казав сенатор Томас — що полягуть наші люди не на мексиканській земли, а на нашій рідній і не від куль Мексиканців, а від нашого власного войска. Як не найдемо якоїсь заради на покінченє боротьби між властителями копалень і робітниками, то Злучені Держави замінять ся в таку країну домашних воєн як Мексико!"

Вину за сей пролив крови невинних людий поносить правительство, котре, ідучи на руку мілїонерам, властителям копалень выслано проти робітників войско.

—o—

НЕДУГА АВСТРІЙСЬКОГО ЦЇСАРЯ.

МИМО ЛЇКАРСЬКИХ ЗАХОДІВ НЕДУГА НЕ УСТУПАЄ.

Відень, дня 24. цьвітня. Нині видали прибічні лїкарі цїсаря Франца Йосифа І. таке урядове оголошенє про стан недуги старого монарха: Також і останної ночи не міг цїсар Франц Йосиф спати з причини впертого тяжкого каплю. Вирочим не видно в стані здоровля монарха нїякого звороту до лїпшого.

Відень, дня 25. цьвітня. Стан здоровля старого монарха Австро-Угорщини останної ночи погіршив ся. Цїсар без пастанку кашлав дуже тяжко і мав горячку.

Відень, дня 26. цьвітня. Нинїшні вісти з Шенбруньского замку, де лежить тяжко хорий цїсар Франц Йосиф, також не відрадні. Мимо усяких можливих заходів цїсарських лїкарів д-ра Керцля і д-ра Ортнера годї у старого монарха усунути нежить носа, горла і легких та дуже тяжкий кашель, який відбирає йому сон. Горячка також не уступає. Цїсар дуже ослаблений і блїдий на лицї. З постелї не підіймаєть ся. Лїкарі старають ся успокоїти населенє і потїшають його, що недуга небаром уступить, а свої запевненя опирають на тім, що в давнїйших рокох цїсар перебував уже таку недугу і хоч вона тягнула ся також довше, мимо того сильний організм монарха її все переміг і цїсар приходив поволи до повного здоровля. Одначе ті запевненя зовсїм не причиняють ся до успокоєня населеня, бо панує загальне переконанє, що старий монарх не має вже стїльки сил, щоби перебути і перемогти таку тяжку і вперту недугу, котра його щораз ослаблює. Особливо затривожене станом недуги населенє столицї Відня, котре не вірить оголошеням лїкарів, що стан недуги цїсаря Франца Йосифа не погіршуєть ся анї не полїпшуєть ся, а остаєть ся все на одій степени. Віденцї не вірять, аби стан недуги міг удержати ся незмінно дїльше нїж два тижнї і перекопані, що се тільки затаюване дїйсного стану недуги, у якім безперечно слїдний зворот до гіршого.

Відень, дня 27. цьвітня. Стан недуги цїсаря Франца Йосифа в нїчім не зминив ся. Нежить і кашель не уступає.

—o—

ВІЙНА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ З МЕКСИКОМ.

ПЕРШІ ВОЄННІ КРОКИ.

Як ми вже доносили в попереднім числї в послїдних вістях, дня 21. с. м. вийшли Американцї на мексиканську землю у надморськім містї Вера Круз, котре заняли по завзятій боротьбі з Мексиканцями. В тій боротьбі стратили Американцї далеко менше нїж Мексиканцї. Американцї мали чотирох убитих і 20 раенних, а Мексиканцї 200 убитих і коло 800 ранених.

По сїй першій битві правильного войска обох непріятельських держав заява президента Вілсона, що „Злучені Держави роблять лише мировий крок в Мексику", не має вартости. Загал уже вважає сей „мировий крок" дїйсною війною.

Правдою є, що перші стріли по висаджену американського войска у Вера Круз впали з мексиканської сторони, на які адмірал Флечер мусїв відповісти огнем в оборонї свого войска, але се річи в нїчім не зминяє і ся перша перепалка означає вже війну.

МІСТО УСПОКОЄНЕ.

Вера Круз, дня 23. цьвітня. Місто Вера Круз в повнім посїданю Злучених Держав. Контрадмірал Флечер, котрий здобув місто, замешкав у готели „Трінідад" і відтам веде команду. Заказав він заступника посадника міста Дїяца, на начальника полїції і населенє, щоби помогли йому завести лад і порядок в містї так, щоби нїхто не потерпів.

Заступник посадника сховав ся у своїм домі до спальні і не хотїв приняти американського висланника. В містї покищо спокій і всї вертають ся до своїх занять. По улицях міста ходять американські патрулї.

Контрадмірал Флечер обняв команду над моряками, що вийшли на мексиканську землю, а командор Беджер обняв провід цїлої фльоти.

ЖІНКИ І ДІТИ МЕЖИ ЖЕРТВАМИ.

Вера Круз, дня 23. цьвітня. Підчас вимін стрїл між Американцями і Мексиканцями при занятю міста впало трупом або одержало тяжкі рани богато мексиканських жінок і дїтий, яких досягли кулї. Раненими заняла ся місцева орґанїзація Червоного Хреста.

БОМБАРДОВАНЄ БУДИНКІВ.

Вера Круз, дня 23. цьвітня. Коли тільки з якого будинку зачали стріляти до надходячих войск Злучених Держав, зараз падали з гармат американських военних кораблїв так влучні стріли на сей будинок, що він сейчас валив ся. В сей спосіб збомбардовано кільканайцять будинків.

АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В МЕКСИКУ УВІЛЬНЕНО.

Вашінґтон, Д. К., дня 23. цьвітня. Одержано тут вперве відомість від амбасадора Злучених Держав для Мексика Нелсона О'Шофнессі, котрий доносить, що здоровий та, що одержав від мексиканського уряду паспорт з наказом, щоби опустив мексиканську державу. Отже він на другий день виїде.

Се значить, що Мексико зриває всякі дипльоматичні зносини зі Злученими Державами і хоче вести війну.

АМЕРИКАНЦІ В МЕКСИКУ.

Вера Круз, дня 23. цьвітня. Американське войско побудувало укріпленє за містом, ожидаючи нападу мексиканського ґенерала Маса, котрий знаходить ся у віддаленю 15 миль на чолї 2.000 жовнїрів. З тим войском і з 4.000 підмогою, яка спішить із Пуебльо, хоче вдарити на Американців та відібрати з їх рук місто.

ЗАМАХ НА МОСТИ.

Вера Круз, дня 24. цьвітня. Мексиканцї пробують висадити мости динамітом у воздух, щоби утруднити Американцям похід в глибину краю. Але не вдав ся їм замах на мости коло Ляредо, бо двох Мексиканців, котрі хотїли підложити динаміт під ті мости, застрілили Американцї. Але Мексиканцї мають намір бурити мости і зелїзничі шпіхи в середині краю, щоби як найбільше утруднити похід войск Злучених Держав.

РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ДЕРЖАТЬ СЯ ОСТОРОНЬ.

Вера Круз, дня 24. цьвітня. Комендант урядових войск в місцевости Ґваймас взивав в імени патріотизму ґенерала мексиканських революціонерів, щоби получив ся з ним і виступив проти надходячих войск Злучених Держав.

Але ґенерал Обреґон не послухав того зазиву, заявляючи, що головний вождь революціонерів Карранца звелїв йому держати ся цїлком осторонь.

Одначе Американцї не вірять мексиканським революціонерам і таки сподївають ся, що вони в рішаючій хвили получать ся з урядовим войском та разом виступлять до боротьби з войском Злучених Держав.

В СТОЛИЦІ МЕКСИКУ АНАРХІЯ.

Мексико місто, Мексико, дня 24. цьвітня. Воєнна горячка опанувала і так вже горячих Мексиканців, котрі збирають ся товпами по улицях і площах, де бесїдники завзивають населенє до боротьби на смерть або житє з „проклятими Американцями". Товпи підносять грізні оклики і проклони проти Американців, а ті Американцї, котрі лишили ся в мексиканській столицї, не певні житя.

Товпи Мексиканців такі люті на Американців, що роздерли би кождого Американця на кусники, як би їм тільки дістав ся в руки. Горожани чужих держав поховали ся до консулятів, боячи ся нападу розбішеної товпи. Ті консуляти стережуть сильні віддїли войска, а полїція має наказ від президента Гуерти не допустити до жадних уличних заворушень.

ПОТОПТАЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР.

Мексико місто, Мексико, дня 25. цьвітня. Злість Мексиканців на Американців дійшла до сеї степени, що зірвали вони в однім місци звіздистий прапор Злучених Держав, кинули його на землю і товпа перейшла по нїм, топчучи його ногами. Се повторило ся кілька разів в рїжних місцях міста. Полїція приглядала ся тим вибрикам зовсїм спокійно.

Під охороною нїмецького й анґлїйського консуляту вивезено зі столицї 600 Американців, котрі втїкли, боячи ся нападів, а удадуть ся до Вера Круз під опіку американської залоги.

УСУВАНЄ АМЕРИКАНЦІВ.

Мексико місто, Мексико, дня 25. цьвітня. Уряд Гуерти видав приказ усунути сейчас від праці всїх Американців, урядників і робітників, котрі були занятї при мексиканських зелїзницях. Свою постанову оправдує мексиканське правительство тим, що не має довіря до Американців.

МЕКСИКАНСЬКІ ВІЙСКА В ПОХОДІ.

Вера Круз, дня 25. цьвітня. Американські патрулї, які розставлено здалека від міста, донесли контрадміралови Флечерови, що сильні віддїли мексиканських войск посуваютъ ся долинами до Вера Круз. По тих донесеннях звелїв Флечер сейчас звернути в сю сторону величезні гармати военних кораблїв, щоби засипати градом куль кождий віддїл Мексиканців, що тільки покажеть ся під Вера Круз. В таких умовах було би божевільним зі сторони Мексиканців іти перебоєм на Вера Круз.

НОВІ ЖЕРТВИ У ВЕРА КРУЗ.

Вера круз, дня 25. цьвітня. Взагалї панує у Вера Круз спокій. Але поодиноко все ще падуть стріли Мексиканців з укрытя. Від сих стрілів вчера згинуло кількох Американців, а кількайцять є раненых. Разом убитих є Американців 17, а кількадесять раненых. Мексиканцї мали далеко більші втрати, які обіймають загалом до тисячки убитих і раненых.

8 89

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО Р. Н. СОЮЗА! ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДЇТИ ДО Р. МОЛ. СОЮЗА! ВПИСУЙТЕ СЯ ДО ТОВ. „ПРОСЬВІТА" ПРИ Р. Н. СОЮЗІ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

НА ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.

В послїднім тижни надіслали жертви слїдуючі Добродії:

43. Н. С. Пітсбурґ, Па. Тов. „Запорожська Січ", від. 111 Р. Н. С. $10.00

44. Ансонія, Конн. Тов. „Запорожська Січ", від. 67. Р. Н. С.: Тов. „Запорожська Січ" $15.00; П. Мотиль $1.00; А. Горбаль, В. Калина, М. Пелех, І. Прийдун, А. Радзіх, М. Дурдела, Н. Пивоварчук, М. Головчук і Юлія Субтельна по 50 ц.; Ю. Гульовський, Є. Клянцко, І. Ярдан, О. Ярош, П. Антін, А. Зиновяк, К. Мацковяк, І. Мокрицький, П. Кривоніс, П. Гіщук, О. Синишин, Розалія Труш, Т. Стадник, І. Жук і І. Бабій по 25 ц.; М. Піскор, П. Федірко, І. Шурав, Ф. Михальчук, П. Загоруйко, Анна Князєвич, Настя Пасло, Текля Квік, Анна Сирило і С. Чуйко по 10 ц. — Разом $25.25

45. Пітсфілд, Масс. Братство сьв. Димитрія, від. 150 Р. Н. С.: Бр. сьв. Димитрія $5.00; І. Яремій і Г. Васильнюк по $1.00; Т. Спасик, Ю Спасик, Н. Стефанюк (с. Стеф.), І. Яремій (с. Петра), І. Іваній чук, Д. Снасик, І. Найда, Д. Закардонський, С. Данилейко і В. Дарчук (с. Івана) по 50 ц.; П. Яремій, П. Федоришин, І. Фостій, Н. Савюк (с. Івана), В. Дарчук (с. Дмитра), І. Савюк, Г. Халащук, І. Олексин, Н. Стефанюк (с. Дм.), Д. Амбросійчук, Анастазія Наєденко і Т. Підгірний по 25 ц.; Катерина Осадчук і І. Кочован (с. Петра) по 20 ц.; А. Муневич і І. Косован по 15 ц.; Н. Соколовський, Ірина Муневич, М. Муневич, Т. Яківчук, Т. Гуска, М. Дарчук, В. Тимчук, І. Гаврилів, А. Никорчук, М. Никорчук, Н. Наєденко і П. Гриньків по 10 ц.; Анна Амбросійчук і Я. Шамлій по 5 ц. — Разом $17.00

46. Сталетон, Н. Й. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 211 Р. Н. С.: Бр. сьв. Арх. Михаїла, $10.00; В. Гасій і Д. Стичак по $1.00; І. Кіржецький, Л. Ятва, Катерина Гайт, В. Стичак, П. Торбин, Д. Гега, Н. Горинь, П. Буссель, М. Горинь, І. Ворона, А. Лазар, Т. Состан, К. Арнішевський і М. Стегніцький по 50 ц.; Г. Решітник, В. Карпів, Анна Гранковська, Ф. Гуль, Анна Чубата, Ф. Гранковський, Г. Федчишин, М. Стичак, В. Гуль, С. Торбин, Марія Філяк, К. Мікош, П. Рій, Паранька Каралюс, В. Геба, В. Геба, Т. Озімок, Г. Гасій, І. Гарасим, М. Кость і М. Буссель по 25 ц.; Г. Озімок 15 ц.; А. Сувальський, М. Каралюс і Н. Олійник по 10 центів. — Разом $24.70

47. Мекінтайр, Па. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 299 Р. Н. С.: Бр. сьв. Ап. Петра і Павла $3.00; Ф. Федорук $1.00; Ф. Куліковський, В. Горішний, П. Стрілецький, П. Буртик і Я. Кузь по 50 ц.; М. Мучка, Й. Калиновнч, Д. Гойчик, П. Рилик, І. Стефурак, С. Настюк, Г. Федорук, Л. Казібродюк, І. Підгірний, В. Підгірний, О. Буртик, П. Куриляк, М. Стефурак, С. Рилик, І. Галютяк, Ф. Гнатюк, А. Роставський, Д. Мельник і П. Іванюк по 25 ц. — Разом $11.25

48. Ром, Н. Й. Братство сьв. Івана Хрест., від. 284 Р. Н. С., зложило жертву в квоті $10.00

49. Джерзи Сіти, Н. Дж. З нагоди сьвят Великодних зложили на руки Івана Білобрама жертви слїдуючі Добродії: І. Білобрам $2.00; Катерина Бандура, Анна Бандура, Петронеля Мотилевич, Марія Трач, А. Трубкевич, М. Трубкевич, Анна Бущак і Юлія Трубкевич по $1.00. — Разом $10.00

50. Вестбури, Л. Й., Н. Й. Стараннями п. Юлії Байда зложили жертви слїдуючі Добродії: І. Прус. М. Стецьків, Ю. Гнатюк і Юлія Байда по $1.00. — Разом $4.00

51. Вудгейвен, Л. Й., Н. Й. Братство сьв. Йосифа, від. 200 Р. Н. С.: Бр. сьв. Йосифа $5.00; В. Ворґуль і Анна Жатковська по 50 ц.; Т. Кузенко, І. Гоба, С. Голуб і Марія Ворґуль по 25 ц. — Разом $7.00

52. Джерзи Сіти, Н. Дж. П. Василь Матвіяс зложив жертву (вдруге) $1.00

53. Олдфордж, Па. Бр. сьв. Івана Хрест., від. 327 Р. Н. С.: І. Шестак і І. Бревус по 50 ц.; С. Корнан 40 ц.; Ф. Казьмірик і М. Гада по 30 ц.; М. Лубінецький, А. Наробович, П. Малинюк і Т. Чофало по 25 ц. — Разом $3.00

54. Шенандоа, Па. Братство сьв. Володимира, від. 98 Р. Н. С.: Бр. сьв. Володимира $10.00; П. Онисик $1.00; С. Демчко, А. Заґотоцький, С. Шибунька і Н. Сулима по 50 ц.; П. Худик, Д. Денис, Г. Зебик, Я. Мороx, А. Панькевич, С. Крестинич, М. Кинила, С. Дудич, А. Гевчук, Т. Гевчук і Ф. Зайшлий по 25 ц. — Разом $15.75

55. Рочестер, Н. Й. Братство сьв. Георгія. від. 316 Р. Н. С.: Бр. Рицарів сьв. Георгія $10.00; Т. Олексин і Г. Боднар по $1.00; С. Данилишин, Т. Кучмій, П. Макогон, І. Швець, Н. Залеський. І. Базюк, І. Яніцький, Н. Кісіль, Д. Татина і І. Луцишин по 50 ц.; Н. Стасюк, Н. Юган, І. Паснак, П. Мазурик, І. Притула, Н. Дорофій, Д. Коритко, Т. Швець, І. Падичак, А. Кубарич, Т. Лежачка, М. Гриняк, Й. Бамбуровський, І. Олійник, Ю. Босий, Н. Стрілець, Н. Кучмій (син Івана), П. Чарнецький і С. Новак по 25 ц.; М. Паньків 10 ц.; — Разом $21.85

56. Товер Сіти, Па. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 161 Р. Н. С.: Ф. Янкович $1.00; І. Кальп і А. Анткафок по 25 ц. — Разом $1.50

57. Тейлор, Па. Братство сьв. Василія Вел. від. 380 Р. Н. С.: Бр. сьв. Вас. Вел., М. Кривець Г. Бордун, С. Кривець і М. Гр. по $1.00; І. Гураль 75 ц.; П. Какун, Марія Михнич і Ф. Гржехович по 50 ц.; О. Мачишин, Й. Гарбовський, Й. Фицак, Й. Апярій, В. Калинчак, М. Буць, Т. Фицак, М. Гомадик, І. Манкулич, С. Євич і І. Гомадик по 25 ц. — Разом $10.00

58. Йорквіл, О. Братство сьв. Стефана, від. 77 Р. Н. С.: С. Гавриш $1.50; Г. Онисик, М. Дзебек і А. Зоць по $1.00; Т. Годонь 60 ц.; В. Яремцьо, М. Бук, А. Букса, Т. Родак, Й. Богарчик, Й. Петраш, В. Крицький, Й. Медвідь, І. Яцейко, К. Будз, Б. Вишиваний і С. Гавриш по 50 ц.; І. Козак 30 ц.; А. Гардиць, І. Станько, І. Букса, І. Равлуцький, В. Горечко, М. Горечко, Н. Олешко, А. Мушток, Л. Гаїл, С. Піздюрний, Г. Карпа, Т. Чупіло, П. Головід, А. Грагам, С. Кобан, В. Кобан, В. Яцейко, І. Яцейко, А. Грицинак, М. Мурінь, А. Оленик, А. Мілько, З. Торанділь. С. Міско, І. Міско і Д. Станько по 25 ц.; М. Югас 20 ц.; Т. Стахняк і С. Казимір по 10 ц. — Разом $18.00

59. Бруклин, Н. Й. На руки п. Василя Дидини зложили жертви слїдуючі Добродії: І. Федик, В. Голуб, П. Вітковський і Марія Гишка по 50 ц.; І. Дидина і Анна Могильницька по 30 ц.; В. Завадовський, В. Дидина і Ф. Кищак по 25 ц. — Разом $3.35

60. Лорейн, О. Братство сьв. Андрея, від. 128 Р. Н. С.: Бр. сьв. Андрея $5.00; П. Решетар $1.00; А. Метка, М. Галянка, Б. Унисько, Марія Зворська, І. Кульчицький, М. Кульчицький, М. Савчин, П. Тарович, Т. Туїнський, Т. Валах, І. Пінцура, А. Фургалик і П. Бейба по 25 ц.; П. Галічинський і Й. Холива по 20 ц.; Т. Яжик 15 ц.; М. Ушак і І. Кутелмах по 10 ц. — Разом $10.00

61. Дравосбурґ, Па. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 297 Р. Н. С.: На мітінґу Братства жертвували: Бр. сьв. Михаїла і Д. Линцан по $1.50; М. Козій і М. Корнацький по $1.00; М. Шмондюк, А. Даньчиха і С. Хохла по 50 ц.; М. Падчих, Марія Періянець, А. Олескович, П. Поживяк, І. Сафко і І. Гура по 25 ц.; М. Романюк і Т. Семенюк по 20 ц.; І. Вітюк 10 ц. — Разом $8.50.

Крім сего зібрано заходами пп. Андрія Даньчихи і Павла Пожившка датки по других плейзах: І. Хохла, М. Гнатовський, М. Хохла, А. Бучина, А. Майорчак і М. Гузімчак по 50 ц.; Ю. Товт 30 ц.; І. Масінчак, І. Коцка, І. Муцічка, Ф. Іванек. І. Коржинський, І. Бучина, С. Майорчак і А. Муцічка по 25 ц.; Ю. Перішко, Т. Кузімчак і М. Гутіш по 20 ц.; Г. Майорчак 15 ц.; М. Марушин, В. Рошко і А. Гутіш по 10 ц. — Разом $6.35.

Всего зібрано разом $14.85. Кошти подорожи колєкторів і оплата почтова виносила $1.15. Остає жертва в квоті $13.70

62. Фінікс, Р. Ай. Заходами п. Теодора Дячуна зложили на ту ціль слїдуючі Добродії: Денис Дячун, Теодор Дячун і Захарко Дячун по $1.00; Йосиф Екерт 50 ц. — Разом $3.50

63. Барнесборо, Па. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 166 Р. Н. С.: Бр. сьв. Петра і Павла $5.00; С. Рейба, Я. Гурей, М. Скубан, Н. Ревак і А. Ланій по 50 ц.; І. Урда, І. Шутяк і А. Гайдош по 25 ц. — Разом $8.25

64. Вілксбері, Па. Заходами п. Дмитра Негребецького зложили на повищу ціль слїдуючі Добродії: Д. Негребецький $2.00; Й. Рокош і Г. Гулька по $1.00. — Разом $4.00

65. Мікісракс, Па. На хрестинах у п. Михайла Кучірки зложили на зазив В. Хоця і Дм. Кузьми Поважані Гості на фонд голодуючих слїдуючі квоти: М. Кучірка, М. Брона, А. Сидір і І. Повишевський по $1.00; А. Сарахмок, Н. Думич, М. Краківська, С. Рудзінська, М. Блонар і М. Еліщка по 50 ц.; Д. Ясеніцький, Т. Новосельський, С. Павліш, В. Затворський, А. Конечний, Д. Кузьма, М. Гаврик, Д. Кузьма, І. Комон, М. Волошинович, В. Хаць, Анна Хаць і К. Затворська по 25 ц. — Разом $10.25

66. Оксфорд Форнес, Н. Й. Братство сьв. О. Николая. від. 174 Р. Н. С.: І. Юшкевич $1.00; Я. Марасник, В. Яблонський, О. Брунець, М. Думанський, М. Гнатишак, А. Сафран, Б. Вихованець і І. Гнатишак (стар.) по 50 ц.; І. Гнатишак (молод.), М. Гнатишак, П. Міхаловський, М. Пекаль, К. Литвинчук, П. Русин, В. Вітушинський і М. Юшкевич по 25 ц. — Разом $7.00

67. Маганой Сіти, Па. Братство сьв. О. Николая, від. 222 Р. Н. С. зложило жертву в квоті $10.00

68. Кромптон, Р. Ай. Тов. „Запорожська Січ". від. 246 Р. Н. С.: Тов. „Запорожська Січ" $10.00; М. Андриц, І. Кравчук, і Г. Якимець по $1.00; А. Москалюк, М. Шелест, Р. Москалюк, М. Пилипців, С. Мартинів, Л. Москалик, М. Дутка, М. Юзів, В. Федорович, Я. Гудима, Д. Москалик, П. Ковалюк, А. Кондрат, І. Палій, С. Москалюк і М. Мартинів по 50 ц.; О. Чичота 35 ц.; М. Гевко і О. Кравчук по 30 ц.; К. Кравчук, П. Кравчук, І. Лех, П. Бойко, П. Пелюк, С. Дубас, П. Тимошек, Й. Степанчук, І. Чехут, В. Сподарек, В. Газлун, І. Голяс, Е. Залузка, М. Цурковський, Н. Гудима, П. Охоцька, М. Багрій, М. Гудима, М. Гудима. Ю. Малішевський, Г. Притула, П. Коць, В. Штукайло, К. Петровський, Р. Ружила, А. Сирота, І. Миськів, Д. Цимбалістий, І. Цимбалістий і М. Антонів по 25 ц.; А. Приспяжнюк 20 ц.; С. Панас, Г. Клубок, К. Ковтунюк, Е. Малішевська, А. Костур і А. Сталниківна по 15 ц.; А. Петровська, І. Мартинів, А. Бернардин, К. Маліш і С. Залуський по 10 ц.; — Разом $31.05. Кошти пересилки 17. Остала квота $30.88

69. Вотербурі, Конн. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 11 Р. Н. С.: Д. Демянович і И. Салан по $1.00; М. Томашик, М. Павелчак, М. Кантор, М. Бланар. Н. Зора, А. Барно, А. Салюк, Д. Семонойко, Я. Семонойко і И. Салюк по 50 ц.; С. Фрицький, Н. Томашик. О. Ксенич, Ф. Барно, А. Олюх, Й. Константкевич, Ю. Ґроцький, А. Гудак, І. Михалко, К. Овадович, О. Руданич, О. Маслій, С. Мерена, Ф. Пелеш, М. Маслій, В. Федак, Ф. Кантор, М. Туз, М. Маликовська, П. Приселюська, Й. Вашко, В. Кантор. Н. Павелчак і Й. Бланар по 25 ц. — Разом $13.00

70. Ансонія, Конн. На „фонд для голодуючих" зложено отсі датки: а) Часть фонду, зібраного на вічу в р. 1913 в Ансонії $90.00. б) Всч. о. М. Данилович місто сьвяточних желань $2.00. в) Збірка в церкві при роздачі „багнітоК" в цьвітну неділю в Ансонії $3.00. г) Збірка Всч. о. М. Даниловича в Сьвітлий Понеділок і з цілования хреста на Великдень в церкві в Ансонії $40.00. — Разом $135.00

71. Ст. Джозеф, Мо. Тов. „Запорожська Січ", від. 355. Р. Н. С.: Анна Цікало, М. Боднар і В. Мілян по 50 ц.; С. Юркевич. В. Гох. В. Синайко, В. Хоміт, Г. Чорнобай, В. Семко, Н. Стельмах, І. Рибавт, Д. Мілян, М. Кульчицький, С. Мархевка, С. Листвак, О. Дачишин, М. Михаляк, В. Сороковський, П. Чоловський, В. Юркевич і І. Старих по 25 ц. — Разом $6.00

72. Картерет, Н. Дж. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 209 Р. Н. С.: Бр. сьв. Арх. Михаїла $4.50; І. Цап 50 ц.; А. Сполович, В. Онисків, Д. Куцаба, І. Несторович, І. Гірняк, Й. Домарецький, Т. Місяк, О. Савчак, Й. Гінда, М. Проскура, М. Бохонек, І. Гровольський, М. Гінда, М. Мачишин, С. Вархола і Й. Войнаровський по 25 ц.; В. Теребецький, Д. Музика, М. Вихованець, П. Кіц, Г. Даньчак, В. Бобенчик, Й. Мазурак, Й. Клебан, М. Пелех і М. Гірняк по 10 ц. — Разом $10.00

73. Картерет, Н. Дж. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 375 Р. Н. С.: Текля Яворська 50 ц.; Анна Терефенко, Катерина Даньчак, Анна Гірняк, Юлія Гінда, Анна Василик, Марія Мурдза, Марія Сопко і Й. Войнаровський по 20 ц.; Варвара Гінда 20 ц.; Зофія Завойська, Анна Ковальська і Марія Миню по 10 ц. — Разом $3.00

74. Дерри, Па. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 227 Р. Н. С.: Бр. сьв. Ів. Хрест $10.00; Ю. Майор, В. Баран і М. Каземчак по 50 ц.; Н. Курчак, Д. Баран і І. Савчан по 25 ц. — Разом $12.25

75. Ансонія Конн. П. Настя Брелю зложила жертву на голодуючих в квоті $1.00

76. Нюарк, Н. Дж. Тов. Богдана Хмельницького, від. 133 Р. Н. С.: Тов. Богдана Хмельницького $20.00; Т. Каськів, А. Будник і Г. Коритко по $1.00; А. Гупайло 60 ц.; Г. Сорочан. І. Скочиляс, Л. Сидорович, І. Дячун, Е. Ковальчук, Г. Федчишин і А. Оленик по 50 ц.; Д. Легкий 30 ц.; Д. Миих, І. Галупика, М. Даниловнч, Г. Попаца, І. Захарків, М. Стахів, В. Кіт. М. Вишиваний, М. Гураль, П. Мерц. І. Сурма, О. Явдошак, М. Роскош, С. Голик, І. Коритко, В. Пташник, І. Ткач і М. Варещак по 25 ц.; М. Сас 17 ц.; С. Дзера, М. Покрипка і С. Матвійчук по 15 ц.; П. Віземок, Г. Дорошенко і І. Гинда по 10 ц. — Разом $32.82

77. Мілвіл, Н. Дж. Братство сьв. Василія Вел., від. 347 Р. Н. С.: В. Матолич $5.00; М. Матолич $1.00; П. Процишин, Н. Стрільчук, Т. Дупняк, Ю. Маланчин і Ф. Варжибок по 50 ц.; Т. Венґжинський, І. Хань і О. Юзефик по 25 ц. — Разом $9.25

78. Бівердейл, Па. Братство сьв. Михаїла, від. 126 Р. Н. С.: Николай Климковський $1.00

79. Мт. Кармел, Па. Вп. пп. Іван Голда і М. Галькович зібрали між місцевими Русинами жертви на квоту $15.15, жертва о. Дм. Хомяка $5.00. — Разом $20.15

80. Джерзи Сіти, Н. Дж. Братство сьв. О. Николая, від. 4 Р. Н. С., зложило жертву в квоті $5.00

81. Алентавн, Па. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 147 Р. Н. С., зложило жертву в квоті $10.00

82. Бруклин, Н. Й. Братство Пресьв. Трійці, від. 203 Р. Н. С., зложило жертву в квоті $10.00

83. Обурн, Н. Й. Братство сьв. О. Николая, від. 38 Р. Н. С.: Бр. сьв. О. Николая $25.00; датки від членів, які не бажають подати своїх імен $8.20. — Разом $33.20

84. Вестчестер, Н. Й. Укр. Тов. „Згода", від. 210 Р. Н. С.: Тов. „Згода" $20.00; А. Кашинський $1.00; Г. Романів і Т. Давидів по 50 ц.; М. Польовий, А. Струк. В. Яхніцький, С. Іванків, І. Олійник, Н. Палівода, І. Павлишин, Т. Юревич, Г. Гуменецький, Л. Кіндирись і І. Сомик по 25 ц. — Разом $24.75.

Крім того зібрав п. Андрій Кашинський жертви від слїдуючих Добродіїв: Марія Іванців, Марія Дук, Параня Василишин і Христина Карпінська по 50 ц.; В. Пазь, М. Шиманський, Катерина Микитишин і П. Чорненький по 25 ц. — Разом $3.00. Обі збірки разом $27.75

85. Ембрідж, Па. Братство сьв. О. Николая, від. 276 Р. Н. С.: Бр. сьв. О. Николая $5.00; о. М. Гурянський $2.00; А. Підуфалий 94 ц.; Г. Надзик 50 ц.; І. Палиця 30 ц.; М. Вуйцік, В. Линиїцький, А. Стецяк, Б. Вроновський, Ф. Коктула, Ф. Фізер, Н. Василько, І. Рапач, И. Ясінський, Ф. Жилка, М. Лисейко, Г. Уштан, Ф. Марилів, В. Пришляк, Ю. Онуфрик, М. Бучок (ст.), М. Бучок (мол.), П. Хлиста, Ф. Гриневич і І. Жук по 25 ц.; М. Лаврінок 20 ц.; Л. Черен 10 ц.; о. М. Гурянський з мирования $10.44. — Разом $24.48

86. Ню Йорк, Н. Й. Братство сьв. Володимира, від. 108 Р. Н. С. зложило жертву в квоті $10.00

87. Перт Амбой, Н. Дж. Впр. о. Йосиф Чаплинський зложив від себе жертву для голодуючих в сумі $10.00

Разом $665.13.

З перенесеня (ч. 17) $609.67; з днем 25. цьвітня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $1.274.80.

В ІМЕНИ ГОЛОДУЮЧИХ СКЛАДАЄ СЯ ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСИБІГ!

ПОСЬВІДКА НАДАНЯ.

Дня 25 цьвітня 1914 р. вислано через агенцію С. Миляновича і Вайл в Джерзи Сіти, Н. Дж., (до посьвідок Американ Експрес Компани ч. 4334621 5) квоту $511.25 т. є. 2.500 К на адресу Тов. „Сільський Господар" у Львові.

Адміністрація.

Разом вислано до тепер, вчисляючи посилну з дня 18 цьвітня. $1022.50 т. є. 5.000 К.

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

В послїднім тижни зложили жертви слїдуючі Добродії:

98. Нюарк, Н. Дж. Вп. Теодозій Каськів, дяк-учитель в Нюарку, замість желань до родини і знакомих з нагоди Великод. сьвят зложив $1.00

З перенесеня (ч. 17) $859. 51; з днем 25 цьвітня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $860.51.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" ЩИРЕ СПАСИБІГ!

НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Бруклин, Н. Й. На руки п. Ю. Павчака зложили жертви на повищу ціль слїдуючі Добродії: Ю. Павчак, А. Кісь і Ол. Балко по $1.00. — Разом $3.00

З перенесеня (ч. 17) $503.13; з днем 25 цьвітня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $506.13.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „СОКОЛА-БАТЬКА" ДРУЖИНЕ ГАРАЗД!

ЖЕРТВИ НА ВАСИЛЯ ЮРЧАКА

хорого артиста укр. Народного Театру у Львові.

Перт Амбой, Н. Дж. Впр. о. Йосиф Чаплинський зложив жертву на повищу ціль в сумі $3.00

З перенесеня (ч. 17) $7.50; ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $10.50.

В імени жени і діточок щире спасибіг.

В СПРАВІ ЖЕРТВ ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.

Примір гідний наслїдуваня.

Отсе надіслано до редакції нашої часописи слїдуючу заяву Вічевого Комітету в Ансонії, Конн., з просьбою о помищенє:

Отсим потверджуємо, що з половини грошій, зібраних на вічу в р. 1913 і призначених первісно на справдженє хору з краю, видано на костюми для сьпівацької трупи в Ню Йорку $60.00 а решту в сумі $90.00 призначено на „Запомоговий Фонд для голодуючих в Галичині".

Ансонія, Конн., 20. цьвітня 1914 р.

За Комітет Вічевий:

о. М. Данилович, А. Горбаль,
Семен Підбережняк.

Приймаючи до відома отсю ухвалу, висказуємо Українцям в Ансонії, Конн., в імени наших голодуючих братів в старім краю найсердечнійшу подяку. Ансонійські Українці давали і дають при кождій нагоді докази великого патріотизму, не жалїючи своїх жертв на нїякі народні справи. З нагоди збирання жертв на „голодуючих", жертвували Українці Ансонії на сю ціль, як читаємо у виказі жертводавців, величавий дар в сумі $135.00. Примір, який повинен бути взором і для иншних наших патріотів! Честь і слава Патріотам з Ансонії.

Редакція.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ, ЗЕМЛЯКИ, ЗА СТАРИЙ КРАЙ! ЗБИРАЙТЕ ДАТКИ НА „РІДНУ ШКОЛУ" І ИНШІ НАРОДНІ ПОТРЕБИ!

ВІДКЛИК ДО МИЛОСЕРДЯ І ЖЕРТВОЛЮБИВОСТИ НАШОЇ СУСПІЛЬНОСТИ.

На днях одержали ми сумну вістку від родини хорого артиста Василя Юрчака: В. Юрчак, один із найвизначнійших драматичних артистів в Укр. Народнім Театрі у Львові, тяжко захворів і перебуває тепер на лїченю в Закопанім. Всї матеріяльні засоби родини вичерпались і не стало вже більше средств на удержанє хорого в санаторії. Тяжка хороба вимагає єще найменше 3—4 місячного лїченя, а кождий місяць коштує поверх 400 К. Галицька суспільність серед злиднїв і нужди в краю не є в силї зібрати конечної на сю ціль підмоги.

В імени нещасної родини, жени і дрібних діточок, звертаємо ся отсим до милосердя нашої суспільности з горячим зазивом притти в поміч людині, що стратила здоровлє на служеню рідній штуцї.

Ласкаві датки просимо надсилати на адресу „Свободи", які зістануть вислані на руки Т-ва „Руська Бесіда" у Львові, ул. Костюшка ч. 1.

Редакція.

ПРОСЬВІТНІ ВІЧА.

CHICAGO ILL.

Дня 1 марта с. р. відбуло ся у нас просьвітне вічо, на котре прибув референт „Просьв. Комісії" п. Дм. Андрейко. Приготованя до вічa були кілька тижнїв вперед, тож у призначений день люди свої і околичні прибули громадно на галю.

Вічe отворив місцевий сьвященик о. Н. Струтинський. В своїй промові підняв високо заслуги Р. Н. Союза, а зазначуючи ті події, котрі привинили в розвій Р. Н. Союза в протягу 20-лїтного істнованя, сказав, що Р. Н. Союз усе поступав в перед і зріс в силу як числом членів так і майном. В минувшім році заложено при Р. Н. Союзі „Просьвітну Комісію", яка почала гуртувати людий до „Просьвіти". Представивши людям референта „Просьв. Ком." п. Д. Андрейка, покликав на предсїдателя вічa п. д-ра В. Сїменовича (предс. „Просьв. Ком."). Люди радо згодились, щоби др. В. Сїменович забрав місце предсїдателя вічa. Др. В. Сїменович покликав на секретарів вічa д-ра К. Білика і п. Т. Кривовяза, а зазначуючи ціль вічa, дав голос відпоручникови і референтови „Просьв. Комісії" п. Д. Андрейкови.

П. Андрейко в своїй довгій промові змалював жите наших Русинів в Америці так, як воно в дійности представляєть ся: як визискують нас чужинці, як усюди заставляють до найтяжших робіт і понїжують мов худобу. Если будем і на дальше такими байдужними до просьвіти і не будемо дбати о свої організації, то чекає нас сумна будучність, бо наші дїти винародовлять ся, не будуть признавати ся до Русинів, а будуть рабами чужинців. Щоби сему запобігти, мовив п. Андрейко, треба нам організуватись у товариства просьвітні, в гімнастичні, Січи, старатись о свої народні доми, торговельні спілки, а найважнїйше: постаратись о свої руські школи, бо шкіл не маємо відповідних, а по деяких місцевостях нема жадних.

Отже „Просьв. Комісія" має постаратись о від овідних учителїв, учити дїтий у своїй мові і підготовити роджених тут школярів до висших шкіл, щоб колись мати свою руську інтелїгенцію на американській земли. Початки завсїгди трудні, але треба братись до дїла.

Щоби помогти тим школярам покінчити висші школи, заложімо так званий Шевченківський фонд. Обовязком кождого Русина оподатковати себе хоч на пять центів на місяць, а будуть грошї учити наші дїти в висших школах. За сим виском п. Андрейка загули оплески по цїлій галї і голоси „славно!"

На початок Шевченківського фонду зібрано $20.00 дрібними датками, і сей фонд має бути при „Просьв. Ком." на ціль повисше згаданих підтриманя школярів у висших школах.

Вкінци забрав голос предс. „Просьв. Ком." Р. Н. С. др. В. Сїменович, подякувавши п. Д. Андрейкови за його труди. Подякував також всїм присутним за їх участь і заохочував вписатись в члени „Просьвіти" та вияснив, кілько коштує вступ і річна вкладка. Приступлено до вписаня членів. Вписалось 80 членів, вибрано просьвітних відпоручників на Шікаго, на Борнсайд і на Вест Пульман. В Шікаго відпоручником есть Тимко Кривовяз, 920 Норт Гермітедж Ave., Шікаго, Ілл. відпоручником на Борн Сайд Теодор Зілінко, 9236 Юніверсіті Ave., Борн Сайд, Ілл.; на Вест Пульман відпоручником есть Михаїл Гавриляк, 920 К. Емілєнд Ave., Шікаго, Ілл. Хто хоче вступити в члени „Просьвіти", зволить згодитись до сих відпоручників на вище подані адреси.

Треба згадати, що підчас збиранн членських вкладок і збірки фонду ім. Шевченка шікаговський хор відсьпівав кілька народних пісень, а вкінци всї разом відсьпівали „Ще не вмерла Україна" і розійшлись.

Т. Кривовяз,
відпоручник П. К. Р. Н. С.

ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

КАЛЄНДАР.

ЦЬВІТЕНЬ — МАЙ.

н.ст.	Дні	РУСЬКІ СЬВЯТА	с.ст.
30	Ч	Симеона, Акакія еп.	17
1	П	Цьвітень. Івана, уч. сьв. Гр.	18
2	С	Івана старопечерника	19
3	Н	З. по Вел. Мироносиць.	20
4	П	Януарія і инших сьвящмуч.	21
5	В	Теодора Сикеота	22
6	С	† Георгія великомуч.	23

НОВИНКИ.

З Америки.

20 НОВИХ МУЗЕЇВ У НЮ ЙОРКУ.

В недовгім часї має повстати в Ню Йорку 20 нових музеїв, котрі будуть коштувати 25 міліонів долярів. Кождий музей зокрема буде посьвячений одному відділови знаня. Будуть відділні музеї: електрики, опалюваня, астрономії, мореплавства, приладів до ратованя підчас нещасть, воздухоплавства, механічних штук, хліборобства, гірництва, історичних документів, гігієни, кераміки, архитектури, будови доріг, торговлї, промислу, садівництва, друкарства і вкінци робітничий музей. Найбільший музей буде при 19. улиці. Між основателями тих музеїв є отсї особи: др. Кунц, Шіф, Стронґ, Гарі, Тома Едісон, Тесля, Геджес, Пірі й и.

СКРОМНЕ ВЕСІЛЄ В БІЛІМ ДОМІ.

З Вашінґтону доносять, що весїлє середущої дочки президента Вілсона буде дуже скромне. У весільнім обходї візьме участь всего 50 осіб. Причиною сього є недуга мами нареченої і те, що родина не хоче другий раз в роцї справляти гучного весїля і принятя на кількасот осіб, а волить радше заощадити сї гроші.

НЕЩАСТЄ ВІД ГОРІВКИ.

З Реймонд, Ваш., пишуть нам: Тому два місяцї лучила ся тут така подія. Один Литвин віддав ся налоговій пиятицї так, що по короткім часї стратив апетит до їди й одного вечера пійшов до шпиталю, з котрого вже більше не вийшов, бо на другий день рано вже віддав Богу духа. Подібна подія лучила ся тут в сїм тижни. Самож один Литвин через два тижнї так собі підпивав, що 18-го с. м. цїлком з розуму зійшов. Лїкарі признали, що мозок сильно потерпів від затроєня орґанізму алькоголем. Лїкарські заходи коло приверненя мозкових нервів до нормального стану показали ся безуспішні і нещасному Литвинови грозить неминуча смерть. Подаю се до відома усїм Русинам, аби відтягали від горівки усїх тих своїх братів, котрі добровільно нищать своє здоровлє, сей найбільший скарб чоловіка, або таки приносять горівцї в жертву своє молоде житє. Проч з горівкою, сим найбільшим нещастєм людскости! — Читач „Свободи".

ПІДВИШКА ЦЇН В ЗЕЛЇЗНИЧИХ РЕСТОРАНАХ.

Пенсильвенїйська зелїзнича лїнія постановила з уваги на загальну дорожню поживи у Злучених Державах підвисшити цїну обіду або вечері з $1.00 на $1.25. Крім того не будеть ся до обіду і вечері додавати безплатно хлїба і масла, лише за доплатою 10 центів.

7 ОСІБ ЗГИНУЛО В ОГНИ.

З Бостону, Масс., доносять, що перед кількома днями вибух там пожар при улици Коммонвелт і Лонґ. Огонь так скоро захопив будинок, що дуже тяжко було втікати. В тім домі мешкало 21 родин. Счинив ся великий переполох, крик і метушня. Все перло ся до утечі, але усїм не повело ся спастись перед огнем і 7 осіб згинуло в огни, а 16 осіб віднесло тяжкі рани. Кілька осіб, що мешкали на 4-тім поверсї, спустило ся на долину по липвах, які зроблено зі скручених простирал.

15-ЛЇТНА ДІВЧИНА ВИРАТУВАЛА ЦЇЛУ СВОЮ РОДИНУ.

Недавно вибух огонь в Бруклинї в домі на 545 Кленмор евеню. Огонь повстав на 2. поверсї й обхопив цїлий дім. На 2. поверсї огонь був такий сильний, що тяжко було там приступити, а було там в однім мешканю шестеро дїтий. Здавало ся, що загинуть вони, заки огнева сторожа вспіє дати їм ратунок. Але найстарша сестра тих дїтий Роза Коген, студентка середної школи, не ждала на ратунок, а сама взяла ся ратувати своїх молодших сестер і братів. Не зважаючи на огонь і дим, вискочила вікном на дах сусїдного дому, низшого о 1 поверх, а потім сказала свому молодшому братови, щоби подавав їй двох молодших братів і сестер. І дїйсно брат Рози Рібін подав їй 4-лїтну Ґертруду, 5-лїтну Норму, 7-лїтного Луіса і 8-лїтного Натана, котрих вона занесла як найдальше від огню, на край даху. Опісля стягнула на дах і молодшого брата. Коли за якийсь час огнева сторожа дістала ся до того мешканя, почала з поспіхом глядати дїтий серед пожарища. Спочатку гадали всї стражники, що дїти згоріли, але потім почули голоси дїтий, котрі помітивши стражників, почали кликати о ратунок. Стражники зійшли на кришу і забрали дїтий на долину.

РУХ З ФАРМАМИ В КАНАДЇ.

Канадійська українська газета „Новини", яка виходить в місті Едмонтонї (провінція Альберта), доносить: З дванайцяти тавншіпів, які оголошено до браня на гомстеди кілька місяців тому назад у околицях Піс Ріверу, забрано вже звиш пятьсот фарм. Землї над Піс Рівером мають славу найлучших в Канадї і жаль було би, як би наші люди переочили нагоду поселити ся на тих землях. Сотки тисяч людий, що коротають свій вік у майнах та фабриках, зрікаючи ся всякого забезпеченя на будучність, повинні би не занехати бодай у сей тяжкий час скористати з найлучшої нагоди, яка є можлива в Канадї.

ГЛЯДАЮТЬ НАФТИ В КАНАДЇ.

Анґлїйські капіталісти зложили два міліони долярів на пошукуванє нафти в околици ріки Атабаски (в провінції Альберті в Канадї). Туди виїхали вже знавцї, які мають означити місце, де було би найлучше розпочати пошукуванє.

В КАНАДЇ МОЖНА У ЗВИЧАЙНІМ ЛИСТЇ ПОСИЛАТИ 1 ДОЛЯРА.

Недавно видана департаментом почт в Канадї заборона пересиланя в звичайних листах грошевих посилок, — завішена. Заборона викликала богато невдоволеня по цїлій Канадї і заступник міністра почт Колтер видав нове зарядженє, яким дозволяє ся посилати в листах не більші суми як один доляр. Скоро публика призвичаїть ся до частинної заборони пересиланя гроший, увійде в житє попередно видана повна заборона.

ПО ЗАСУДЇ КРАВЧЕНКА.

Суд над Кравченком, як звісно, вже скінчив ся. Кравченко не признав ся, що то він убив менеджера банку Арнолда. Мимо того присяжні судії признали його винним убийства, а судія засудив його на шибеницю. День виконаня засуду назначено на 9. липня у Вінніпеґу (провінція Манітоба в Канадї). — Коли Кравченка везено з Морден до Вінніпеґу, то він цїлу дорогу сидів скулений і плакав. Оборонець Кравченка Софілд пустив в рух петиції о милосердє над Кравченком. Богато людий підписує петиції. Рівночасно йде чутка, що якісь инші люди збирають підписи на противній петиції, а саме, щоби Кравченкови не дарувати кари.

КИТАЄЦЬ ЗАМОРДУВАВ ЖЕНЩИНУ.

В місті Ванкувер в Канадї (провінція Брітіш Колюмбія) замордував 17-лїтний Китаєць (Хінець) паню Міллард, у якої служив яко кухар. Коли Міллард дорікала кухареви, що він зле варить, він вхопив крісло і вдарив її. Опісля ножем перерізав її горло, покраяв тїло і спалив в печі. На запит мужа де його жінка, Китаєць сказав, що вона вийшла десь в гості. Але справа вскорі виявилась і Китайця арештовано.

З українських земель.

МИТРОПОЛИТ ГР. ШЕПТИЦЬКИЙ ЩАСЛИВО ВИЙШОВ З ПРИГОДИ.

Львівська газета „Руслан" доносить: „Дня 18. марта с. р. їхав наш Митрополит гр. Шептицький люксусовим поїздом з Брукселї. На граничній стації зударив ся сей поїзд з тягаровим, котрий розбив ся на дрібні кусні. З подорожних, з котрими їхав Митрополит, нїхто не вийшов без ушкодженя, — лише один Митрополит вийшов цїло, а навіть одному конаючому зелїзничому слузї дав розгрішенє. З приємностю витаємо сю вістку і тїшимо ся надією, що Господь заховає нашого дорого Князя Церкви на многі лїта."

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ З ГАЛИЧИНИ НА БУКОВИНЇ.

Дня 7. с. м. прибули до Черновець українські посли парляментарні Романчук, Окуневський, і Олесницький. Цїлию їх приїзду, який наступив на однодушне бажанє обох головних нинї з собою в спорі стоячих українських сторін на Буковинї (прихильників посла Василька і посла Стоцького) було приглянути ся відношеням серед української суспільности на Буковинї і причинитись до мирного уладженя відносин, яке уможливило би згідну працю цїлої буковинської України для спільної народної справи. Посли перебули в Чернівцях через три дни і в тім часї відбули наради з найважнїйшими представниками української суспільности на Буковинї, які радо подрібно представили їм стан річи і віднеслись до них з повним довірєм. При нарадах стверджено у всїх пересьвідченє про конечність усуненя істнуючих непорозумінь, а також можливість згоди і уложено способи найблизшої акції до сеї цїли. З окрема українська університетська молодїж, якої представники мали також нагоду зіткнути ся з послами, привитала послів незвичайно сердечно і на клич до згоди відповіла щирою охотою співдїланя. Галицькі посли опустили Чернівцї з надією, що підняте, а для української справи так дуже пожадане дїло, буде поведене українськими дїячами до скорого, успішного здїйсненя.

НЕДОЛЯ В ГАЛИЧИНЇ.

В українськім тижневнику „Коломийське Слово" читаємо ось-що про недолю серед наших братів селян в самім тільки коломийськім повітї: „Все те, що скоїло ся в двох попередних роках 1912. і 1913., вплинуло на сей страшний стан господарської крізи, яку саме наш край, а з окрема наш хлїборобський нарід переживає. Найгрізнїйшим однак і найболючійшим явищем у всїх наших національно-господарських справах під теперішну хвилю є без сумнїву еміґраційна горячка, що захопила що найкрасші круги нашого селяньства так, що край вже нинї є майже лишений усїх рухливійших і проворнїйших робочих одиниць, що виїхали до Прус або до Америки так, що на селї остали лише ті, що є або безсильні або такі, що ріжними господарськими, родинними чи військовими обовязками звязані та не можуть рушити ся з місця. В декотрих селах виеміґрували вже цїлі родини, а в декотрих цїлі родини лагодять ся до еміґрації по Великодни, прим. Черемхові, Хлїбичині і многих других селах нашого повіта. Як зачуваємо, не инакше дїєть ся і по других повітах нашого краю. І дивна річ: се суспільне застрашаюче нас своїми розмірами явище є загально легковажене нашими властями."

ЛЄҐЕНДА ПРО ЗАБОРОНУ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО СЬВЯТА.

Кореспондент львівського дневника „Дїло" з Волинї в Росії подає в дописи, уміщеній в 70 ч. сеї часописи, що на Волини серед народу повстали всякі леґенди в звязку з забороною ювилею Шевченка. „В одній з таких леґенд розповідаєть ся, — пише дописуватель — що коли не дозволено було правити за батька Тараса панахиди, то у Київі, на тім місци, де має стати памятник, в ночи стала горіти земля і полумя підіймало ся червоним стовпом аж до неба так, що блиск його видно було далеко і бачило його багато людий..."

БОРОТЬБА РОСІЙСЬКОГО УРЯДУ З УКРАЇНСЬКИМИ ВИВІСКАМИ.

В місті Полтаві на російській Українї на приказ уряду знято вивіску з „Української Книгарнї" тому, що вона була написана українською мовою, якою за дозволом того самого уряду і того самого дня виголошено в міськім театрі промову на вечері, присьвяченім памяти Шевченка. Та вивіска видніла над книгарнею більше нїж два роки, та аж тепер уряд добачив в нїй щось небезпечне. Боротьба з українськими вивісками не нова в Полтаві. Перед кількома роками знято таку вивіску зі школи ім. Котляревського, по довшій суперечцї з міською радою, котра противила ся тому наказови. Тодї уряд оправдував ся тим, що школа повинна бути поза полїтикою, а українська вивіска наводить на злочинні думки.

ПЕРЕСЛЇДУВАНЄ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛЇВ В РОСІЇ.

У Київі куратор шкільного округа Деревицький, відомий чорносотенець, усунув з посади професора ґімназії учителя історії В. Прокоповича за його участь в петербурськім з'їздї учителїв в справі народної осьвіти. На сїм з'їздї професор Прокопович виступив з рефератом „Про народну школу й рідну мову на Українї". В сїм рефератї він висловив ся за те, щоби: 1) по школах з українським населенєм наука всїх предметів вела ся українською мовою; 2) російська мова, яко мова державна, була обовязковим предметом науки, 3) заведено науку української мови, початків історії й ґеоґрафії краю. 4) шкільні підручники треба щодо змісту наблизити до місцевого житя й понять населеня. Прокоповича обжалувано за сей реферат. Своє розпорядженє куратор оправдує тим, що „погляди Прокоповича, висловлені підчас його виступів, сьвідчать про його напрям, який не можна погодити з педаґоґічною дїяльностю в російській державній школї".

АНГЛЇЙСЬКІ ҐАЗЕТИ ПРО УКРАЇНУ.

З приводу заборони сьвята Шевченка на російській Українї заговорили про українську справу також і анґлїйські ґазети. Між иншим анґлїйський дневник „Дейли Ґрефік", що виходить в Лондонї (столицї Анґлїї) помістив довшу статю п. з. „Край Мазепи", в якій пише: „Богато зпоміж нас, що призвичаїлись вірити другим на добре слово, мусимо протерти наші очи і приглянутись добре події, про яку доносять нам часописи зі „сьвятого города" Київа. Дотепер, коли було щось в Росії, що так влучно представляло російське православє, націоналізм і славянську трійцю — то се був безперечно Київ. А що бачимо нинї? Бачимо, що Київ мабуть є тим самим, що Варшава або Гельсінґфорс, що він зовсїм не є московським містом, але столичним городом одної з тих поневолених націй в Росії, що вже від давного часу стогне під російським кнутом". В дальшій части тої статї редактор інформує читачів, що Україна се та країна, про котру співав їх Байрон і Естлей, за долю котрої підняв був бунт Мазепа, і т. п. Пізнїйше самостійний рух був здавлений, аж доки тепер не підняв ся наново з недавного язикового і лїтературного відродженя. Редактор пише дальше, що ті Українцї, — „се відрубний народ, із своєрідною історією, мовою і лїтературою, а став ся складовою частию російської держави тою самою дорогою, що й Фінляндія". Український рух — пише дальше автор статї — дуже непокоїть Росію, бо є у великій мірі закрашений кличами про відрубність і самостійність народи, а що він істнує, а не так як нас інформували про нього наші російські добродії, маємо на се живий доказ в забороні сьвяткованя ювилею українського поета Шевченка російським правительством...

В такім самім тонї пишуть і другі анґлїйські часописи про Шевченківські манїфестації Українців, а між иншими і „Таймс".

НА СЛЇДАХ ЗЛОЧИННОЇ РОБОТИ.

На порученє державної прокураторії в Чернівцях (на Буковинї) переведено ревізію в редакції кацапської ґазети „Народная Воля" та в мешканю редактора Цуркановича. Крім того переведено ревізію в мешканю о. Кисїлевського в Садагорі (також на Буковинї) та двох учениць. Ревізії були такі строгі, що обі учениці розібрано цїлком і їх річи перетрясено. Ревізії ті є у звязи з арештованєм братів Геровських, ватажків москвофільського руху на Буковинї.

ТАЄМНИЧА СМЕРТЬ УЧИТЕЛЯ.

Львівські ґазети доносять, що перед кількома місяцями пропав без вісти учитель Ковальчук з Коляшного коло Риманова в Галичинї. Як вибрав ся був до інспектора, так більше не вернув ся. Аж перед кількома днями учителька в Коляшнім зміркувала, що пес бігає десь далеко за село, а вернувши, заносить вонию трупа. Отже вибрала ся на прохід і пес завів її над ріку Ославу, де лежав сильно надгнилий труп Ковальчука. Про його смерть оповідають тепер всїляко.

ЛЬВІВСЬКИЙ СИЛАЧ.

До реставрації Лїхта при ул. Гродзїцьких 5. у Львові, прийшов перед двома тижнями в підхмеленім станї якийсь Антін Дуткевич і почав авантуру, розбив велику машинку до чаю, вирвав руру з печі, кинув ся на піч, а не дізнавши від неї нїякого опору, повалив її на землю. Очевидно, що по таких працях дала йому полїція заслужений відпочинок у своїх арештах.

З широкого сьвіта.

КНЯЗЬ МАКСИМІЛЇЯН ПРОПОВІДУЄ В ПАРИЖИ.

Князь Саксонський Максимілїян, брат короля Фридриха Авґуста і свояк цїсаря Вільгельма, знаний приятель нашого народа, проповідував недавно в церкві сьвятого Жулїяна Леповр, в найменьшій і найстаршій церкві в Парижи.

Факт, що в церкві мав проповідувати дїйсний князь, звабив до церкви велике число людий з висших верств, доповняючи сим робом малу кольонію греко-католиків, для яких князь властиво мав проповідувати. Князь говорив дуже вимовно по француськи і лише часом зраджував ся легким нїмецьким акцентом.

ПРОТИ ШПИГУНІВ В АВСТРО-УГОРЩИНЇ.

Австрійський та угорський уряд приготовляють новий закон проти шпигунів. Показало ся, що дотеперішний закон проти шпигунів був дуже мягкий, а новий закон буде далеко острійший.

АРЕШТОВАНЄ ВИНОВНИКА ЗАМАХУ В ДЕБРЕЧИНЇ.

Виновника замаху на мадярського грецько-католицького епископа Міклошія в Дебречинї на Угорщинї — арештовано недавно в Сербії. Вислїдили його тайнї полїційні аґенти в місті Скоплю, а арештував його тамошний австро-угорський консуль.

ПОМЕР ПОЛЇТИЧНО.

З Праги (столицї чеського краю в Австрії) доносять, що в тамошнім клюбі чеських радикалів на спільній фотографії, яка висить на стїнї, залїплено лице посла Швіги і на тім місци поміщено напись: „Помер полїтично!" Як звісно, посол Швіга стояв на службі полїції і зраджував їй всї тайні ухвали чеської радикальної партії.

УПАДОК РУСОФІЛЬСТВА СЕРЕД ЧЕХІВ.

Російська чорносотенна ґазета „Новое Время", котра виходить в Петербурзї, в довшій дописи з Праги бідкає над упадком русофільства в Чехії. Сей упадок видно вже від кількох лїт. Велику ролю в ослабленю чеських симпатій до Росії відіграла російська молодїж, яка перебуває на науцї в Празї, а серед якої, на думку „Нового Времени", відігравали велику ролю жиди. Зарадити лихови має новий російський клюб в Празї, який відновлено на „корінно-російських основах". На вечерку, недавно уладженім, читано твори російського консуля в Празї.

ГОЛОВНІ КОМАНДАНТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ МАРИНАРКИ НА МЕКСИКАНСЬКИХ ВОДАХ І МАПА ОДНОЇ ЧАСТИНИ МЕКСИКА, ЯКУ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАДУМУЮТЬ ОБСАДИТИ ТЕПЕР СВОЇМИ ВІЙСКАМИ.

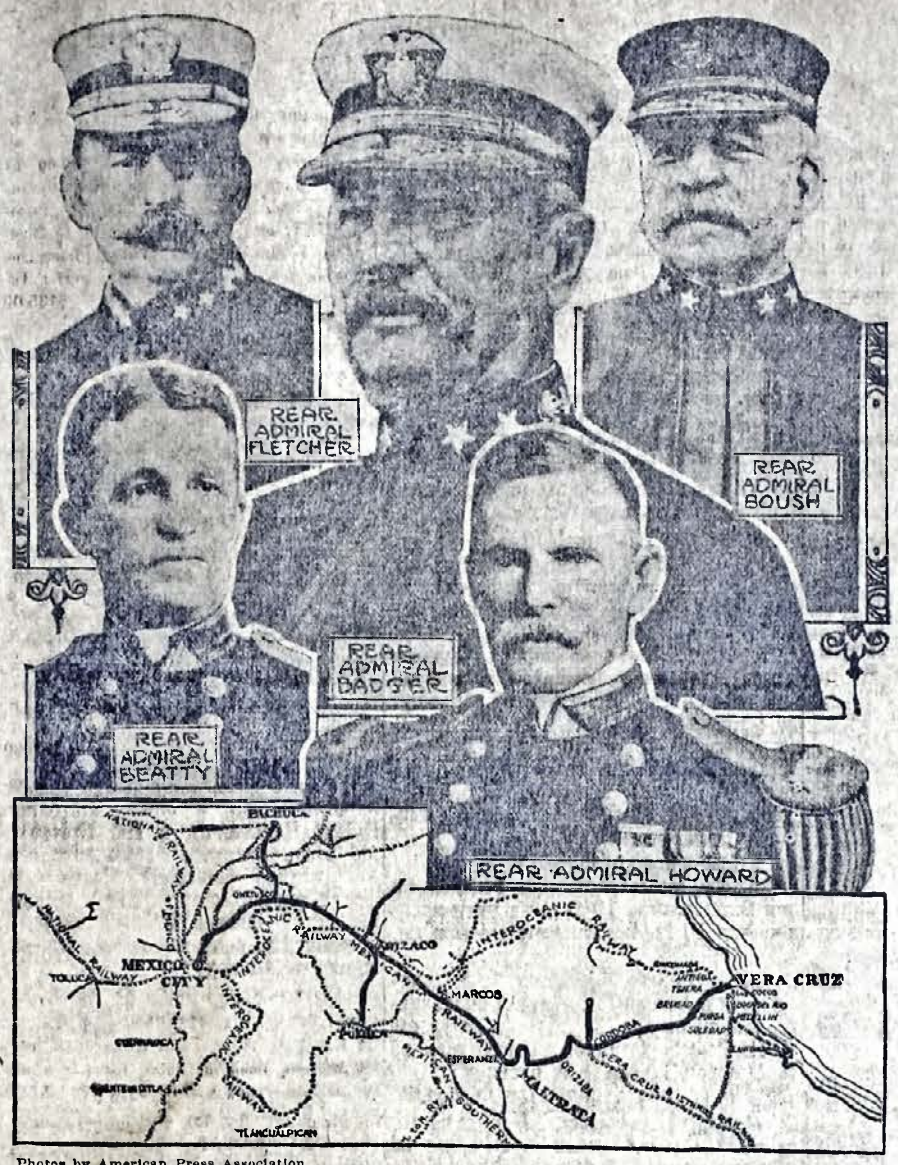

Photos by American Press Association.

Отся мапа показує територію мексиканської републики від портового міста Вера Крус аж до столицї Мексико і дає ясний образ тої области, що дала почин до теперішних клопотів. — Віцеадмірал Чарлс Й. Беджер є головним вождом Атлянтійської фльоти Злучених Держав і командантом воєнних кораблїв на мексиканських водах. — Віцеадмірал Френк Ф. Флечер доводить першою дивізією Атлянтійської фльоти; віцеадмірал Кліфорд Й. Буш доводить другою дивізією; віцеадм. Френк Е. Беті доводить третою дивізією, а віцеадмірал Тома Б. Говард доводить фльотою Пасифіка.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Оплачувати ґазету треба завсіди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, коли з гори не було назначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

У ВІДПОВІДЬ НА ОБОРОНУ ЕПИСКОПА І СИРОТИНЦЯ СЕСТРОЮ ЄЛЕНОЮ.

В 13-тім числї нашої часописи згадали ми, подаючи історію і цїль основаня „Провидїня“, що редакцію „Америки“ перенесено в мартї с. р. до Філядельфії та що „Америка“ друкуєть ся тепер в основаній на ту цїль „Новій Руській Друкарнї“, яка стоїть під зарядом Руського Сиротинця. Рівнож звернули ми увагу нашого загалу на се, що на сиротинець, який удержуєть ся із жертв нашої суспільности, вложено інтерес, котрий зисків приносити не може, але навпаки значну страту. **З огляду на се, що від часу основаня сиротинця його заряд не вважав за відповідне чи не хотїв оголошувати нїяких звітів насових анї звітів зі своєї дїяльности, з другоїж сторони відбуваєть ся стало збиранє жертв на сю цїль, тому ми висказали наш здогад, що жертви вкладає ся в інтерес, який не може бути жерелом доходів на сиротинець, але служить для приватних цїлий і полїтики епископа Ортинського і його нечисленної клїки.** Цїлию наших уваг не було і не є поборюванє інституції Руського Сиротинця, але виказанє нерозумної і невмісної господарки заряду, котра сиротинцеви замість доходу може принести лише шкоду.

Отсї наші уваги викликали заворушенє в улию філядельфійських чорних чмелїв, а вислїдом сего була статя під заголовком: „В обороні першої руської інституції в Америцї“, поміщена в сьвяточнім числї „Америки“ а підписана сестрою Єленою, менаджеркою друкарнї і руських сиріт в Філядельфії. На адресу „Свободи“ і „Р. Н. Союза“ посипали ся з під пера сестри Єлени докори і „льоґічно“ виведені доноси, що „Р. Н. Союза“ і „Свобода“ вважає Руський Сиротинець і всїх його жертводавців своїми ворогами і народним злочином.

Не думаємо перепечатувати сю статю в цїлости, бо крім доволї пустих фраз і не стоячих зі собою в звязи речень не богато з неї довідуємо ся. Очевидно поміщенє статї було обчислене на слабо розвинений ум і темноту передплатників „Америки“. Всеж таки оборона сестри Єлени дає деякі поясненя, котрі не то що епископа не оправдують, але його обжаловують.

Найперше кілька слів про жертволюбивість нашого загалу. Сестра Єлена скаржить ся на брак жертволюбивости у нашого народа. Ось читаємо такі слова сестри Єлени: **„Колиб прийшлось утримати сироти грішми, які виключно від наших Русинів приходять, то простїть за щирість, але сироти з голоду погинули би“.**

На такий висказ сестри Єлени мусимо сказати, що се не є правдою. Наш загал дає, і дає дуже радо, коли знає, на яку цїль і на які руки їх складає ся. На доказ жертволюбивости нашої суспільности нехай послужать ті великі суми гроший, які наші переселенцї зложили в останних лїтах на народні цїли в старім краю: В минувшім роцї зложили около К 100.000 на „Рідну Школу“; в сїм роцї за три місяцї в самій редакції „Свободи“ зложено: К 6.000 на „фонд голодуючих“, К 5.000 на „Рідну Школу“, К 2.500 на Український Город, К 1.500 на дар Ів. Франкови і на ріжні инші добродїйні цїли.

Та й заряд сиротинця не може нарікати, щоби суспільність не складала жертв на сю цїль. Але се держить заряд в тайнї, бо уважає загал за некомпетентний вглядати в його рахунки. Ми пригадаємо сестрі Єленї, бо відай память їй не дуже дописує, що підчас кількамісячної колекти в р. 1912 зібрано лише в кільканайцяти місцевостях на сиротинець в Філядельфії і Чесапік досить поважні квоти: зібрано $1.679.73 (в Ню Йорку $707.00, в Нортгемптон $376.60 і пр. і пр.). Належить отже припускати, що й пізнїйші та теперішні колекти не приносили і не приносять менше.

Щодо Р. Н. Союза, якому робить сестра Єлена докір, що з головної каси цента не дав на руські сироти, то відай мусїв мати й відповідну причину. Р. Н. Союз, який радо жертвує там, де сего вимагає народна справа (згадати хочби про ухвалу щодо жертв на послїдній конвенції), не був би відтягнув ся і від сего обовязку. І певно, що Р. Н. Союз не збіднїв би, коли би зложив і поважнїйшу суму на удержанє руських сиріт в Америцї. Хто однак причиною сего, на се нехай дасть відповідь сам епископ.

У власноручнім письмі епископа Ортинського, висланого ним з Філядельфії дня 2. падолиста 1910 р. на руки предсїдателя Р. Н. Союза, читаємо між иншим ось-що:

„Яко Епископ заявляю, що докиму жити в Америцї і свій уряд справувати, нїколи не прийму жадного датку від Р. Н. Союза, хотяй би на такі цїли як сироти або школа для руських дїтий, або на які небудь інші цїли церковні“.

І деж тут рація сестри Єлени, чіпати ся Р. Н. Союза! І коли Р. Н. Союз не міг дати впрост з каси на сироти, бо епископ від його помочи відказав ся, то все таки жертви на сироти плинули від віддїлів і членів Р. Н. Союза, які становлять головну силу в наших парохіях.

Щодо „Свободи“, то й тут сестра Єлена зраджує дуже коротку память. „Свобода“ нїколи не відмовляє місця на своїх сторінках, коли розходить ся о якісь важні справи народа. Та сама сестра Єлена, що в р. 1912 в кількох числах „Свободи“ містила власноручно писані поклики в справі сиротинця, днесь вже сего не памятає. Чи й опісля був коли случай, щоби сестра Єлена чогось від „Свободи“ жадала, а „Свобода“ не хотїла їй сего зробити?... Просимо сестру Єлену о відповідь на се питанє!

З „оборони“ сестри Єлени виходить таке, що нарід зовсїм про нїщо не дбає, нарід нїчого не дає, а про все старає ся один епископ та сестри, заробляючи в потї чола руками на удержанє сиріт. Але вже в другім місци признає, що із зібраних жертв між Русинами покрито податки, проценти і рати від морґечів. А ще в иншім місци каже, що „на наглу сплату морґеча мусїли зазичити ся у Вс. ОО. і віддавали їм опісля зі зібраних жертв“. Чиж з того не виходить, що жертви на Руський Сиротинець ще й доси впливають?

Сестра Єлена оповідає дальше, які то вони „красні пляни мають уложені, щоби не бути тягаром руському народови“. Щасть вам Боже! Та коби лише на самих плянах не скінчило ся. А коли й заложенє друкарнї є одним із тих гарних плянів, то позволимо собі сумнївати ся, чи конець сего буде гарний, як після пляну він представляє ся.

Ось як представляє сестра Єлена сей славний бізнес. „Друкарню купили Їх Преосьвященьство (за свої гроші) і взяли на Себе всї тягарі получені з отворенєм нової друкарнї... Їх Преосьвященьство вложили до тепер всї свої доходи, які Они мали, в сиротинець... Коли ся друкарня принесе користь, то гроші сї ідуть на сиротинець, — коли страту, поносять Їх Преосьвященьство“.

Епископ вложив всї свої гроші і всї свої доходи! Звідкиж епископ взяв „всї свої гроші“ і доходи: чи може привіз маєтки зі собою, чи може се колєкта чи катедратікум, які складає на него наш нарід? А коли епископ вкладає сей народний гріш в друкарню, чи має при тім добро сиріт на серци? Хто в се схоче повірити? Так, епископ вложив гроші в друкарню, щоби видавати свій орґан — от і цїль! І коли надав друкарнї фірму сиротинця, то не без причини, не для добра сиріт, але в своїм власнім інтересї. Надаючи друкарнї фірму сиротинця, під кличем „се для сиріт“, епископ сподїєть ся, що в сей спосіб вдасть ся йому поширити сильнїйше свій орґан, а вслїд за тим і свою полїтику. Небавком почуємо кличі, що хто „Америки“ не передплачує, то є ворогом сиріт, бо через те нема зиску, а нема зиску, то й сиротам з друкарнї нїчого не дістанеть ся.

От пригляньмо ся сему, нїбито сирітському інтересови, як він під ту пору під зглядом бізнесовим представляє ся. Платнї персоналу, матеріяли і удержанє друкарнї виносять нинї при найбільшій ощадности $600—$700 місячно. Натомість дохід від кількох соток членів „Провидїня“ яко передплатників мало що може перейти квоту $100; числїм враз з анонсами і иншими доходами $200 місячно. То все таки остане недобір найменше $500 місячно.

І чиж тут епископ не може великодушно обіцяти весь зиск на сироти, коли є зовсїм сего певний, що його не буде. Чиж се не сьмішно?

Колиж епископови дїйсно залежало би на сиротах, то замість покривати що місяця дефіцит около $500 (в якім велику часть заплатить ся жидам за матеріяли), міг би дати за сї гроші удержанє около 50 сиротам без нїякого клопоту і труду. І нарід не міг би тодї відказати щирої волї і жертволюбивости епископови.

Чиж епископ не знає, як йому той сам бізнес ішов тому кілька лїт назад в Філядельфії, а опісля Католицькій Спілцї Видавничій в Ню Брітен? По що отже, питаємо, блахманити людям очи якимсь бізнесом? Пощо підпиватись під фірму сиріт, закриваючи свій особистий інтерес плащем якоїсь добродїйности, коли тим приносить ся для сиріт лише шкоду?

Ви боїте ся, щоби Р. Н. Союз не рахував ваших гроший. Не бійте ся, не для Союза анї для „Свободи“, а для загалу треба знати, як стоїть інституція, скілько вона потребує, що за се дає і яка її дїяльність. Кожда народна інституція, навіть і сирітський дім є до сего обовязаний, коли шукає посторонної підмоги і відзиває ся о поміч до загалу.

Ми нїколи не виступали і не виступаємо проти інституції, яка є конечна і потрібна для нашого народа. Тимбільше не можемо виступати і проти Руського Сиротинця. На таку цїль має ся право жадати від народа жертв, до сего прислугує повне право і сего вимагає обовязок народний. Але нїяк не сьміє ся того рода інституцію лучити з якимнебудь інтересом одиниць, які кидають нечисте сьвітло і підозрінє на дотичну інституцію.

Лише тодї нарід може з довірєм відносити ся до такої справи і певно не пожалує жертв, щоби запевнити їй істнованє і красший розвій.

УПРАВИЛЬНЕНЄ ЕМІҐРАЦІЇ В АВСТРІЇ.

УМОВА З КОРАБЕЛЬНИМИ ЛЇНІЯМИ.

Австрійська держава, а зокрема край Галичина, дає щорічно сотки тисяч еміґрантів, які не могучи знайти зарібку у себе дома, мусять кидати батьківську землю і глядати для себе прожитку в копальнях і фабриках Злучених Держав північної Америки, в степах і лїсах Канади або на ланах нїмецьких дїдичів і хлопів та в нїмецьких копальнях і фабриках. Біда і голод гонять наших нуждарів далеко в сьвіт за очи, та замісць помочи у властий підчас своєї мандрівки за хлїбом стрічають ся наші бідаки тільки з перешкодами галицьких властий, що раді би, особливо еміґрацію нашого населеня до Прус — спинити, щоби там в Прусах мав більше простору і місця мазурський робітник, а польський дїдич чи жид-посесор у східній Галичинї, щоби мали як найбільше і як найтаншого робітника.

Мимо того, що в східній Галичинї нема вже села, відки не йшли би люди до Америки, Канади або Прус, там ще доси нема окремого закона еміґраційного, який нашого еміґранта-робітника брав би в оборону перед визиском підчас дороги зі сторони несовісних еміґраційних аґентів і перед визиском підчас працї на місци в Америцї, Канадї чи Прусах. Аж в осени минувшого року нагадало ся правительство внести до парляменту предложенє еміґраційного закона, якого задача є управильнити еміґрацію заморську (до Америки і Канади) й еміґрацію сезонову (до Прус). Та, як звісно, парлямент не міг радити з причини чеської обструкції і його вкінци дня 16. марта с. р. відрочено на неозначений час і парлямент навіть в комісії не розпочав зовсїм працї над предложенєм еміґраційного закона.

Тут порадив собі австрійський мінїстер торговлї, до якого належать еміґраційні справи, в инший спосіб. Заключив він іменно **умову з трема великими корабельними товариствами** (Гамбурґ-Америка в Гамбурґу, Північно-нїмецький Льойд в Бремі і Австро-Американа в Триєстї), до яких невдовзї мають пристати й инші корабельні товариства, як напр. Кенедієн Песифік. Умова буде обовязувати до 1929. р. й управильнює заморську еміґрацію на основі предложеня еміґраційного закона. Заведено отже для всїх еміґрантів, які їдуть до Америки чи Канади **пашпортовий примус** і тепер кождий еміґрант, який їде за море, чи то на Гамбурґ, Брему, Антверпен, чи на Триєст, буде мусїв мати пашпорт і корабельним товариствам не буде вільно перевозити обовязаних до військової служби. Кромі того всї кораблї згаданих товариств, які везуть більше нїж 100 австрійських еміґрантів, будуть мати австрійського еміґраційного комісаря, котрий знає наші мови і котрого обовязком є боронити наших еміґрантів підчас їзди на мори. На випадок, коли буде їхати значнїйше число наших еміґрантів, буде з ними їхати і наш сьвященик для несеня духовної помочи.

Цїлию заключеня умови зі згаданими корабельними товариствами було і те, щоби піднести число еміґрантів, які їдуть через **австрійську пристань Триєст.** Доси австрійське корабельне товариство Австро-Американа на основі умови з товариством Гамбурґ-Америка в Гамбурґу і Північно-нїмецьким Льойдом в Бремі мало на 100 австрійських еміґрантів всего 4, на будуче буде їх мати далеко більше. Кромі сего корабельні товариства зобовязали ся утворити контрольні стації на головних граничних стаціях як Осьвєнцїм, Одерберґ, Боденбах, Букс і вибудувати там доми для еміґрантів. Усталено також цїну корабельних карт (шифкарт) до Америки і Канади в цїнї від 125 К до 200 К найвисше, а для осіб, які з Америки або Канади вертають ся до Австрії для доповненя своїх військових обовязків (військової служби), усталено цїну за шифкарту **на 50 К від особи.** Вкінци після умови аґенції Австро-Американи мають продавати шифкарти також і инших корабельних товариств, які належать до сеї спілки, а то длятого, щоби наших еміґрантів вирвати з рук покутних еміґраційних аґентів.

Щодо часової (сезонової) еміґрації до Прус, то покищо не постановлено нїчого, але мінїстерство торговлї в найблизшім часї має видати розпорядженє, яке управильнить і сю справу так, що ухваленє еміґраційного закона в парляментї буде вже злишне.

Управильненє еміґрації вийде нашим людям на користь і тодї може хоч в части зникнуть ті розбої зі сторони ріжних еміґраційних нявок, яких жертвою падуть наші непорадні і бідні еміґранти.

З біжучої хвилї.

Горівка найбільший пан в Росії. — Розмова з російським начальником полїції.

В Росії є горівчаний монополь, то значить, що держава сама виробляє і продає горівку. Тому то доси карали кождого, хто би відважив ся ширити тверезість. Тож пили в Росії горівку щораз більше, аж дійшло до того, що нарід топив весь свій доробок в горівцї. На 3 мілїярди (3 тисячі мілїонів) рублїв річного буджету було торік зі самої горівки приходу до 800 мілїонів, значить більше нїж четверта часть. Аж тепер в мінїстерстві війни зачали вказувати на се, що горівка принесе більше шкоди нїж користи. Показало ся, що з причини пиянства хлопцї щораз більше хирлявіють і до війска приходять щораз слабші новобранцї. Але і при війску вони вже не можуть відвикнути від того напитку, до якого привикли змалку. Пиятика у війску панує велика. З того виходить велике нещастє для воєнної сили Росії, бо раз, що тяжко пяних учити воєнної штуки, а друге, що на війнї пяні не знають, що творять і не то що не бють неприятеля, але ще взаїмно себе вибивають. Коли з мінїстерства війни представлено сю небезпеку російській мінїстерській радї, то там зачали застановляти ся над сим і ухвалили 500 рублїв річної запомоги на ширенє тверезости у цїлій Росії.

Коли про се довідав ся один мешканець міста Москви, утїшив ся дуже і погадав собі: „Аж тепер вже буду міг явно говорити, що я не пю горівки!“

— Пст, тихо, каже жінка! Не говори таких річий! Уважай, що і стїни мають уха!

— Та ти не бій ся! — каже чоловік. Ось глянь, що пишуть ґазети! Тут стоїть написано, що і правительство вже проти горівки, навіть дає 500 рублїв на ширенє тверезости.

— Е, то пишуть лїві ґазети! Чому праві (чорносотенні) того не напишуть?! Найлїпше, поки важиш ся щось таке сказати, пійди до начальника полїції. Я бою ся, щоби уряд не довідав ся, що в нас не пють горівки! (Кажучи ті слова, виймила з шафи фляшку горівки, яку держала все в хатї на показ, як би прийшов який урядовець, і поставила на стіл).

Чоловік не роздумував довго, а зібрав ся і пійшов до начальника полїції.

— Що скажете? — питаєть ся начальник полїції.

— Я прийшов вас спитати — каже тверезий Москаль, — чи можна безкарно покинути горівку?

— А чому-ж би нї — відповідає начальник полїції; — покидайте, але в приличний спосіб. Ось послухайте, що я вам скажу: В цїлім сьвітї приняго, що пяний чоловік галасує. Напєть ся і галасує. Такий закон природи. А у нас противно. Тверезий чоловік дармує, а як перестане пити горівку, зараз зачинає верещати: „Я покинув! Горівку покинув!“ Чиж се гарно, чи тверезому чоловікови випадає приставати з посторонними людьми. Але у нас го зараз такий чоловік мусить зяпнути: „Братя! я покинув, покидайте і ви!“ Візьміть напримір п. Чельшева, котрий конче хоче ширити в Росії тверезість. Тепер він ще горлає проти горівки, до мінїстрів ходить, збори скликає. Але за се він ще відповість; довго не будемо терпіти. Як пяний чоловік збирає публику, то зрозуміла річ, бо коло пяного все публика збираєть ся. На пяного всякому хочеть ся подивитись. А на тверезого чого дивити ся. Чи може бути щось поганїйшого, як те, аби тверезий чоловік коло себе публику збирав?! Нїчого не вміють зробити тихо і прилично! Не пєш, то не пий, але не маєш чого кричати!

Або пісні страви, — каже дальше начальник полїції. Прецїнь можна також і постити. Можна їсти наприклад котлєти з бараболь, з рижу. Чому нї, дуже добра річ. Але не дзявкай! А у нас, як тільки хто перейде на пісний харч, зараз пащекує на цїлий сьвіт: „А дивіть, який я! Воловину перестав їсти!“ Се-ж уже пропаґанда! Що-ж таке воловина?! Її і начальство їсть! А що-ж то начальство гірше від тебе, дураку, сукін сину?! Хочеш їсти пісно, то їж, але без пропаґанди!

Все пояснив, а потім спитав ся:

— А ви чому мене питаєте ся за горівку? Може самі гадаєте покинути?

— Та деж там — каже вже направду застрашений Москаль — а деж би я водку покинув! Я-ж чоловік русский! От іду, тай не витерпів, аби не вступити, ваше високородіє, до вас послухати вашої науки.

І вийшов. Прийшов до дому і жінцї розповів. Постановили дальше не пити, але дальше тихо, смирно.

Чоловік ще тільки дорікав жінцї, що посилала його до полїції. Не треба ходити, каже він до жінки, в печеру льва. Лїпше вже ждати, поки він тебе самий до неї не затащить.

ПОДЯКА.

Сим складаємо сердечну подяку Впов. п-ї Емілїї Угорчаковій за ласкавий гостинний виступ в Перт Амбою в ролї Вустї в представленю „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“.

Сьпівачка, яка мала відограти сю ролю на 3 дни перед представленєм дуже тяжко захорувала і здавало ся, що представленє треба буде відложити, тимчасом Вп. панї Угорчакова була ласкава приняти сю ролю, яку й відограла знаменито.

Сповняючи свій милий обовязок, складає отсим щиру подяку

Уряд Тов. Сьпівацького
в Перт Амбой.

РОДИМЦЇ! ПРИСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДЇТИ ДО РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА! ЗАБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇХ РІДНИХ НА ЧОРНУ ГОДИНУ!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ПОЗБАВЛЕНЄ ГР.-КАТОЛ. ПАРОХІЙ АВТОНОМІЇ.

НОВИЙ ЗАКОН ДЛЯ ГР.-КАТ. ПАРОХІЙ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ.

Як ми се вже згадували, внесено заходами і за старанєм епископа Ортинського в стейті Ню Джерзи законопроєкт, щоби знищити дотеперішну самоуправу (автономію) парохіяльних комітетів в завідуваню парохіяльним майном. Сей законопроєкт перейшов вже обі законодатні палати стейту, а одержавши підпис ґовернора, став обовязуючим законом. Понизше наводимо сей закон в оригіналї і в українськім переводї. Близші пояснєня і уваги подамо в слїдуючім числї.

ASSEMBLY, No. 97.

(3 Gen'l St., pp. 2735-2741.)

STATE OF NEW JERSEY.

Introduced January 19, 1914.

By Mr. ROWE.

Referred to Committe of Judiciary.

A further supplement to an act entitled "An act to incorporate trustees of religious societies," approved April ninth, one thousand eight hundred and seventy-five.

Be it enacted by the Senate and General Assembly of the State of New Jersey:

1. It shall be lawful for any Ruthenian Catholic church or congregation now existing, or which may hereafter exist, in this State, to become a corporation, and to be incorporated under and by virtue of the provisions hereinafter stated.

2. The Catholic bishop appointed by the Pope of Rome to have supervision over Ruthenian Catholics of the Greek rite in the United States, together with his secretary or chancellor, and the pastor of such Ruthenian Greek Catholic church or congregation for the time being, or a majority of them, may elect two lay members of such church or congregation and may, with said laymen, sign a certificate, setting forth the name by which they and their successors shall be known and distinguished as a body corporate, and trasmit the said certificate to the clerk of the Court of Common Pleas of the county in which such church or congregation may be located, whose duty it shall be forthwith to file and record the same, for which he shall be entitled to receive one dollar; and thereupon such church or congregation shall be a body corporate by the name or title so taken, certified and recorded.

3. The persons so executing and acknowledging said certificate shall be the trustees of such corporation, and they and their successors shall by such name of incorporation, be able and capable to acquire, purchase, receive, have and hold any lands, tenements, leases, legacies, devises, donations, moneys, goods and chattels of all kinds, church edifices, schoolhouses, college buildings, parsonages, sisters' houses, hospitals, orphan asylums, reformatories and all other kinds of religious, ecclesiastical, educational and charitable institutions, and the lands whereon the same are or may be erected, and cemetaries or burying places, and any lands, tenements and hereditaments suitable for any or all of said purposes; and the same or any part thereof to lease, sell, grant, assign, demise, alien and dispose of; to sue and be sued, plead and be impleaded in any court of law or equity; to make and use a common seal, and the same to alter and renew at their pleasure; to have perpetual succession as such corporation; to make by-laws and rules not inconsistent with the laws of this State, or of the United States, for the regulation and management of their affairs, properties and institutions; to appoint such officers, agents and employees as they may require for the properties, institutions and business of the corporation; to borrow money from time to time for the purposes of the corporation, and to give bonds and mortgages therefor on any part or parts of its property and to have the management, direction and control of all the civil and temporal affairs of such congregation, church, or parish; to exercise any corporate powers necessary and proper to the carrying out of the above enumerated powers, and to the carrying out of the purposes of such corporation and its institutions.

4. In order to perpetuate a line of succession in the trustees of every such church or congregation, the successor in office for the time being of such Ruthenian Greek Catholic bishop in communion with the Roman See and appointed by the Pope of Rome, the secretary of such United Greek Catholic bishop, or his chancellor, and the pastor, shall by virtue of their offices, be the trustees of such corporation, church or congregation, in place of their predecessors, and such lay members shall hold their offices as trustees for one year, and until their successors be elected or appointed, and whenever the office of any such layman shall become vacant by death, resignation, removal or otherwise, his successor shall be appointed by the said bishop, together with his secretary or chancellor, and the pastor in the manner herein provided for the selection of the original lay members of such board of trustees, except that it shall not be necessary to file with the clerk of the Court of Common Pleas any certificate of such selection or appointment, but an entry in the minutes of such corporation shall be sufficient.

5. The Ruthenian Catholic bishop so appointed by the pope as aforesaid shall, by reason of his being such bishop, be the president of such board of trustees and of such corporation, and is hereby authorized and empowered to convene the trustees of such corporation as occasion may require and such corporation may annually, or at such periods as it may deem fit, elect one of said trustees to be the secretary of such corporation, who shall keep the minutes and enter the orders, acts and proceedings of the corporation in a book to be kept for that purpose.

6. The proceedings, orders, acts, contracts or obligations of a majority of all the members of such corporation, but not of a less number, shall be valid and effectual in law; **provided**, that the same receive the written sanction or approval of such bishop, or, in his absence, of the vicar-general of such bishop, if any there be, duly appointed as such vicar-general by said bishop, or in case of vacancy in the office of bishop by the administrator acting as bishop appointed and confirmed by the pope and recognized by the apostolic delegate in the United States.

7. Any corporation created under or by virtue of the provisions of this act shall not be dissolved by failure to continue the succession of the trustees thereof at any time specified for the election of any such trustee.

8. Any religious organization or organizations incorporated under and by virtue of any law of this State shall be and they are hereby authorized to organize under the provisions of this suplement relating to incorporation of Ruthenian Greek Catholic churches or congregations, and upon the filing of a certificate according to the same, together with a certificate signed by the trustees of such existing association or organization or a majority of them, consenting to such organization or incorporation, all the right, title and interest of such association or corporation in any estate, real or personal, shall, with all franchises and charter rights, be vested in said body corporate and politic so created under this supplement and the original incorporation of such association or organization shall then be null and void.

9. No provision of this act shall be deemed to change or affect any law for the exemption of property from taxation.

10. All acts and parts of inconsistent with this act be and the same are hereby repealed, and this act shall take effect immediately.

ASEMБЛІ, ч. 97.

(3 заг. ст., стор. 2735—2741).

СТЕЙТ НЮ ДЖЕРЗИ.

Внесений 19 січня 1914.

Через п. РОВ-А.

Відосланий до Комісії Судівництва.

Дальший додаток до акту затитулованого „Акт до інкорпорования тростісів релігійних товариств", потвердженого 9 цьвітня 1875.

Нехай буде ухвалене Сенатом і Генеральним Збором Стейту Ню Джерзи:

1. Буде вільно якійнебудь руcько-католицькій церкві чи конгрегації, тепер істнуючій або яка може істнувати опісля в сім Стейті, стати ся корпорацією і бути інкорпорованою після і на підставі постанов низше означених.

2. Католицький епископ іменований Папою Римським до нагляду над руськими католиками грецького обряду в Злучених Державах враз із своїм секретарем або канцлєром і парохом такої руської грецько-католицької церкви чи конгрегації, яка під пору істнує, або більшість з них можуть вибрати двох свїтських членів такої церкви чи конгрегації і можуть із тими свїтськими людьми підписати цертифікат, надаючий назву, після якої вони і їх наслїдники будуть знані й уважані яко тїло корпороване, і передати сей цертифікат канцлєрови цивільного суду сего повіта, в якім ся церква чи конгрегація може находити ся, котрого обовязком буде його сейчас зазначити й запротоколувати, за що належить ся йому один доляр; і після того така церква чи конгрегація буде тїлом корпорованим після імени чи назви так поданої, засьвідченої й запротоколованої.

3. Особи так виконуючі і признаючі сей цертифікат будуть тростісами такої корпорації, і вони та їх наслїдники будуть мати змогу і право на підставі такої назви корпорації набувати, купувати, діставати, мати й держати якінебудь землї, аренди, винайми, записи, спадщини, даровизни, грошї, добра і рухомости всякого рода, будинки церковні, шкільні доми, будинки колєгіяльні, приходства, доми сестер, шпиталї, сирітські захоронки, доми поправи і всякого иншого рода релігійні, церковні, виховавчі і добродійні інституції, і землї, на яких тїж є або можуть бути побудовані, і цвинтарі або місця похоронні, і якінебудь землї, аренди і спадщини придатні для деяких або всїх сих цїлий; і тїж або якунебудь частину з них винаймити, продати, надати, переказати, записати, замінити і диспонувати; процесувати і бути процесованими, обжалувати і бути обжалуваними в якімнебудь суді карнім або цивільнім; робити і уживати звичайну печатку і її зміняти або відновлятн після їх уподобання; мати вічне наступство яко така корпорація; робити статути й правила згідні з законами сего Стейту або Злучених Держав задля регуляції і завідування їх справами, посїлостями й інституціями; іменувати таких урядників, заступників і наємників, яких їм буде потрібно до посїлостий, інституцій і інтересів корпорації, позичати від часу до часу грошї на цїли корпорації і видавати длятого бонди й моргечі на якунебудь часть або части з своєї власности і мати заряд, управу й контролю всїх цивільних і тимчасових справ такої конгрегації, церкви або парохії; управляти якінебудь корпоративні сили потрібні і відповідні до виконування вище вичислених властий і до виконування цїлий такої корпорації і її інституцій.

4. Щоби завести безперервний спосіб наслїдства в тростісах кождої такої церкви чи конгрегації, кождочасний наслїдник в уряді руського грецько-католицького епископа в злуці з Римською Столицею і іменований Папою Римським, секретар так злученого грецько-католицького епископа, або його канцлєр (дорадник), і парох, будуть силою своїх урядів тростісами такої корпорації, церкви чи конгрегації на місце своїх попередників, і такі свїтські члени будуть справувати свої уряди яко тростіси через один рік аж доки їх наслїдники не будуть вибрані або іменовані, а коли уряд такого свїтського члена опорожнить ся через смерть, резигнацію, перенесенє або з якої иншої причини, його наслїдник буде іменований через названого епископа, враз із його секретарем або канцлєром і пастором, в спосіб тут застережений для вибору оригінальних свїтських членів такої ради тростіс, а сего не треба буде зголошувати судовому канцелістови до запротоколованя, бо вистарчає лише занотоване в протоколї такої корпорації.

5. Руський католицький епископ іменований як вище сказано папою буде на підставі того, що він епископ, предсїдателем такої ради тростісів і такої корпорації, і є отсим уповноважнений і уповажненний скликувати тростіс такої корпорації на случай потреби і така корпорація може річно або в таких відступах часу, які уважати-ме за відповідні, вибрати одного з сих тростісів секретарем такої корпорації, котрий має вести протоколи і записувати розпорядки, акти і дїяльність корпорації в книзі на ту цїль триманій.

6. Чинність, розпорядки, акти й контракти або зобовязаня більшости всїх членів такої корпорації, але не меншого числа, будуть важні й успішні перед правом; під услівєм, коли тіж дістануть написану санкцію або згоду такого епископа або, в його неприсутности, генерального вікарія такого епископа, як такий буде правно іменований яко генеральний вікарій тим епископом, або на випадок опорожненя уряду епископа, адміністратора виконуючого власть епископа і затвердженого папою і признаного апостольським делєгатом в Злучених Державах.

7. Яканебудь корпорація сотворена після або на підставі постанов сего акту не може бути знесена через ухибленє продовженя наслїдства тростісів тогож через якийсь час, назначений для вибору яконебудь тростіса.

8. Яканебудь релігійна організація або організації заінкорпоровані після і на підставі якогонебудь права в сім стейті мають бути і є отсим уповажнені зорганізувати ся після постанов сего додатку, відносячого ся до інкорпорованя руських грецько-католицьких церков або конгрегацій, а по запротоколованю цертифікату відповідно до тогож, враз з цертифікатом підписаним тростісами так істнуючого стоваришеня чи організації або більшости тихже, призволюючих на таку організацію чи інкорпорацію, всьо право, титул і користь такого стоваришеня чи корпорації з якогонебудь маєтку, реального чи особистого, зі всіми привілєями і зачартерованими правами, мають бути надані сій громаді, яка зістала сотворена після отсего додатку, а оригінальна інкорпорація такого стоваришеня чи організації буде тоді уневажнена і скасована.

9. Ніяка постанова сего акту не буде мати впливу на зміну якогонебудь закона про увільненє посїлости від податку.

10. Всї акти і части тихже, незгідні з отсим актом, будуть і тимсамим є отсим знесені, а сей акт увійде в житє безповолочно.

КУПУЙТЕ КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

ПРОЦЕС МОСКВОФІЛІВ У ЛЬВОВІ.

ЗРАДНИКИ НАРОДА І ДЕРЖАВИ.

По переслуханю свідків, яких ми подали в попереднім числї, переслухано дальших свідків: Якова Шефера, 64-лїтного куцця з Залуча і Олексу Бойчука, сторожа моста на Черемошни, котрих донесеня власне спричинили процес.

З їх зізнань ще раз довідуємо ся про православний рух в Залучи. Пійшло від того, що в 1903 р. надали до Залуча нелюбленого людьми свящєника Салія. Люди для демонстрації перейшли на православе. Відтак свящєники зміняли ся і число православних то меньшало то більшало. Доперва пізнійше вмішали ся в се кацапи і почали використувати сей рух для русофільської пропаганди. Відбули ся поїздки делєгатів Залуча під проводом д-ра Оробця до Росії за грішми на церкву і за попом. Внаслїдок сего прийшов до села Гудима.

Яків Шефер став повірником властий і доносив їм про рух в Залучи. Яко свідок зізнав він, що грошї на удержанє Гудими давав Бендасюк.

Як кацапи довідали ся, що він доносить на них властям, предложили йому, щоби він перестав се робити, а за се дістане від Бендасюка грошї. Зізнає, що Залучани діставали з Росії грошї і збіже. За його доноси грозили йому кацапи смертю і тому він всего в слїдстві не зізнав, а й тепер не виявляє осіб, що відсилали його до Бендасюка.

Олекса Бойчук, сторож моста на Черемошни зізнає, що бачив, як Гудима і Сандович міряли міст тасьмою. На його донесенє жандарми арештували їх. За се грозили йому кацапи зі Залуча смертю.

Православні попи, Купчанко з Вашковець (на Буковині) і Дігон зі Львова, пояснювали в суді справу православної церкви в Австрії. Православні в Галичині належать до львівського пароха. Він зависимий від черновецького митрополита, якого імєнує цісар. Попи, що не одержали свяченя і дозволу від черновецького митрополита, не мають права сповняти в Галичині духовних чинностий. Не мали сего права ні Гудима ні Сандович.

В справі агітації Колдри і Сандовича на Лемківщині переслухувано свідків Марію Нацик з Грабя, Юлію Соболевську, Миколу Сандовича і д-ра Качмарчика, але сї свідки не пригадують собі нїчого такого, що могло би свідчити проти сих обох обжалуваних.

Ся слаба память свідків навела трибунал на здогад, що свідків хтось перед тим поучує, що мають говорити. Арештовано академика Григорія Пирога, який в суді наклонював свідків до фалшивих зізнань. Він виходив по них на дворець, а відтак „обробляли" їх в кацапських бурсах.

В часї великодних свят обох обрядів була перерва в розправі, через що протягне ся вона ще до мая.

ІЗ СЬВІДКА — ОБЖАЛУВАНИЙ.

Москвофілам у їх брехливости на львівській розправі вже зачинає рватись. Ось в суботу, дня 11. с. м. **арештовано москвофільського сьвідка Ілька Оробця за фалшиві зізнаня.** Предсїдатель трибуналу, не ждучи на внесенє прокуратора, зарядив відставленє сьвідка до слїдчого судї. Слїдчий судія Витошинський переслухував Ілька Воробця та завісив над ним слїдчий арешт і зарядив відпроваженє його до вязниці.

ЩЕ ОДИН РЕВНИТЕЛЬ ЦАРЕСЛАВЯ.

Кишенівський православний епископ Серафим забув ся на стільки, що поважив ся виступити проти Пуришкевича. (Кишенев се найбільше місто в Бесарабії в Росії, де живуть Русини і Румуни). За се постигла його така кара, що Синод перекинув його в убогу тверську епархію. Його наслїдником стане **американський православний епископ Платон.** Епископ Платон се не аби яка птиця. Він був свого часу думеським чорносотенним послом з Києва. Відтак вислано його до Америки для пропаганди православя й цареславя, якою ревно займаєть ся в Америці до нинїшних днїв особливо між галицькими емігрантами з Лемківщини. Епископ Платон остає в близких взаєминах з галицькими русофілами та запомагав м. ін. матеріяльно общ. ім. М. Качковського в часї, як в нїм секретарював обж. С. Бендасюк. Російське правительство дїйшло тепер до переконаня, що за заслуги треба Платона нагородити дохідною катедрою владичою і то... в сусїдстві Австрії.

НАШІ ЕМІҐРАНТИ НА ОСТРОВІ ЕЛІС АЙЛЕНД.

ЗВІТ СЛАВ. ІМІГР. ТОВАРИСТВА ЗА ПОСЛЇДНИЙ ТИЖДЕНЬ.

Поміж емігрантами, що приїхали до Злучених Держав, було чимале число емігрантів, яких імміграційні власти узнали за умово слабих і заборонили їм висїсти. Наводимо тут кілька случаїв задержаня емігрантів:

Домініка Бреславська, з пов. Калуш, 23 лїт, прибула на кораблї „Бремен", їдучи до свого брата Федя в Рочестер, Н. Й.

Христина Станьчак, з пов. Ряшів, зі села Боднарівка, 35 лїт з 15-лїтним сином Костем, їдучи до свого чоловіка, котрий жиє в Ню Гемпшір.

Настя Корда, з пов. Рогатин, 20 лїт, прибула на кораблї „Бремен", їдучи до свого брата в Нюарку, Н. Дж.

Марія Лазорчак, з пов. Шариш на Угорщинї, 34 лїт, прибула на кораблї „Імператор", їдучи до свого знакомого в Клїфтон, Н. Дж.

Емігранти задержані з рїжних инших причин:

Зофія Крепіт, з пов. Бережани, 33 лїт, прибула на кораблї „Філядельфія", їдучи до дочки і сестри в Нюарку, Н. Дж., котра має по нїй зголосити ся. Ся жінка є вдовицею і полишила в краю 5 дрібних дітий; тут прибула на роботу, щоби запрацювати на удержанє собі і своїх дітий.

Катерина Біловус з 7 лїтним братом Олексою, з пов. Бережани, 18 лїт, прибула на кораблї „Америка". Їх спровадила до Америки сестра, що жиє в Нюарку, Н. Дж. Вони заявили перед імміграційними властями, що тут жиє і їх батько, тому будуть мусїли ждати, доки по них батько не зголосить ся.

Дмитро Кінаш, з пов. Бібрка, 31 лїт, прибув на кораблї „Кайзер Вільгельм дер Гроссе", їдучи до свого свояка, Стефана Васильціва в Ню Йорку. Власти задержали його з тої причини, що мав дуже мало гроший.

Під опікою Слав. Імміграційного Товариства находять ся:

Олекса Дякович, з пов. Турка, 27 лїт, прибув на кораблї „Потсдам", їдучи до свого шваґра Дмитра Бабунича, до котрого має однак неточну адресу.

Кася Мотійчук, з пов. Старий Самбір, 19 лїт, прибула на кораблї „Ляпланд", їдучи до свого сусїда в Перт Амбою, Н. Дж., котрого жінка є в старім краю. Дівчина має в Злучених Державах також і брата, але не знає його адреси. Вона рішилась пїти на службу, доки брат або хтось з близької родини по ню не зголосить ся.

В послїднім тижни було знова велике число емігрантів, які мали намір їхати до Канади, а не могли виказати ся приписаною готівкою ($25.00); з сеї причини канадійський комісар імміграційний на Еліс Айленд заборонив їм вступу до Канади. Слав. Імміграційне Товариство представило деяким з них, щоби внести до суперінтендатури імміґр. в Оттаві рекурс, однак вони відкинули сю пропозицію, коли їм сказано, що будуть мусїли чекати кілька днїв на відповідь, а Товариство не може дати їм певної запоруки, що рекурс буде узгляднений. Головною причиною, їзза якої емігранти не приняли услуги Товариства, є ся, що теперішні виносини в імміграційних кошарах на Еліс Айленд є просто страшні. Кошари є переповнені емігрантами до сеї степени, що кождому, кому прийдеть ся хочби короткий час в них перебувати, дасть ся так в знаки, що старає ся як найскорше звіден втїчи. Тому богато емігрантів рішило ся вернути назад до краю; між нинїшими:

Яків Габорак, з пов. Печеніжин, лїт 27, котрий прибув на кораблї „Оцеанія", маючи намір їхати до свого шваґра в Торонто.

Мірко Тарабаса і його шваґер Яків Зарінчун, з пов. Снятин, оба у віці 28 лїт, їдучи до вітчима Зарінчука Николая Сахра, котрий жиє в Кінґстон, Онтаріо. Оба прибули на кораблї французької зївї „Ніягара".

Роман Юркевич, з Буковини, 30 лїт, який прийхав на кораблї „Аргентина", їдучи до свого приятеля в Монтреал.

В 91

РОДИМЦІ! СЬВЯТКУЙТЕ 100-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ УРОДИН Т. ШЕВЧЕНКА! З НАГОДИ 20-ЛІТНОГО ЮВИЛЕЮ Р. Н. СОЮЗА ПРИЄДНУЙТЕ ДЛЯ СЕЇ НАРОДНОЇ ІНСТИТУЦІЇ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ! НЕ ЗАБУДЬТЕ ЗЛОЖИТИ СВОЮ ЖЕРТВУ НА ПОТРЕБИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В ГАЛИЧИНІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОЇ „ПРОСЬВІТИ"!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

НОВИНКИ.

З ШИРОКОГО СЬВІТА.

ВІДКРИТЄ ЗЛОДІЙСЬКОЇ ПЕЧЕРИ.

У найбогатшій части Будапешту (столиці Угорщини) під самим боком палати справедливости найшла поліція небувалу криївку злодіїв. На підставі допитів трох злодійчуків, яких поліція арештувала, пійшли детективи на огорожену площу, де давнійше стояв старий млин і при купі старої цегли промовили слово, що служило злодіям за гасло. Лише вони те слово промовили, як отворила ся стіна, що виглядала на муровану з цегли, і детективи увійшли до середини. Там найшли справді не золото ні діяменти, а товари всякого рода, почавши від міхів цукру і кави, а скінчивши на фортепянах. По обох боках коридора ішли келії, числом 35. Кожда келія становила мешкань одного злодія. Злодії жили собі весело в підземелю. Велика кімната зараз при вході служила їм за кімнату, де відбувала ся нарада, що можна було вносити з величезного числа фляшок з шампану. Злодіїв половлено, коли вечером вертали до свого підземеля. Банда оперувала не лише в самім Будапешті, але й по цілій Австро-Угорщині, а навіть в Італії та Швайцарії.

НОВИЙ СПОСІБ ПРОТЕСТУ.

З Лондону, столиці Англії, доносять, що провідниця „суфражеток" (тих жінок, що борють ся за рівні політичні права з мущинами) пані Фльора Дромонд винайшла новий спосіб протестования проти правительства. Коли приведено її до суду, аби судити її за послідну демонстрацію суфражеток в Гайд Парку, почала вона кричати так сильно, що треба було силою вивести її з суду. Ані судія ані адвокати не могли прийти до слова, бо суфражетка загадшила їх. Три рази припроваджувано її перед судію, але за кождим разом вона робила стільки писку та крику, що остаточно судія зрік ся її судити.

ЗЛОВЛЕНО МАЦОХОВОГО СПІЛЬНИКА.

Станислава Залога обжалованого за співучасть в убийстві в Ченстохові, доконаного Мацохом і за участь в зграбованю ченстоховських дорогоцінностий — віднайдено в Америці. Залога видадуть Росії.

ЯК ВЕДЕ СЯ СЛІДСТВО В РОСІЇ.

В окружнім суді в Ризі ведеть ся слідство проти 17 робітників, обжалуваних о участь в замаху на управителя фабрики „Саламандра". Слідство ведеть ся в середновічний спосіб, при помочи тортур. Щоби приневолити до зізнань, їх розбирають до нага, звязаним припікають ноги і плечі огнем, січуть різками, колють по тілі. Инколи розтягають голих на лаву і бють буками, садячись їм на спину. Притім роти затикають їм ціматами. Знущання відбувались ночами, а брали в них участь начальник слідчої комісії Грегуг, його помічник Гергович та агенти слідчої поліції Зелькін, Юревич і Віталій. Били також тих, на котрих зізнавали робітники на тортурах, хотяй вони про замах нічого не знали.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ МІЖ РОСІЙСЬКИМИ УЧЕНИКАМИ.

З Петербурга доносять: Суд видав засуд в процесі проти кількох членів революційної организації, в більшій части учеників петербурських середних шкіл, у віці від 17 до 23 років, котрі між иншим уладили збори в приватній школі Вітмера під фірмою літературних вечерків. Чотирох обжалованих засуджено на заслане, двох на каторгу вічности, одного на 1 рік, другого на 2 роки з вичисленем 8 місячного слідчого арешту. Одного обжалованого увільнено. Се той рай, за яким тужать инші зрадники, кацапи.

ПИЯТИКА В РОСІЙСЬКІМ ВІЙСКУ.

Російська газета „Голосъ Москвы" так описує „бранку" в Росії: На просторе подвірє казарні тиснуть ся товпи „резервістів. Всі що до одного піяні. При вході ловить кождого з резервістів двох сильних жовнірів і переводить „кишеневу ревізію". Нема ні одного, котрий не ніс би в кишені одної або кількох фляшок „монопольки" (горівки). Жовніри, що держать сторожу, розбивають ті фляшки на місци, кидаючи їх об камінь, а лишній рід горівки ховають собі. Одному з резервістів, одягненому в лахміте, відобрано 11 фляшок горівки! Боронив він їх розпучливо і плакав ревними слезами на вид порозбиваних фляшок. На подвірю повстав брудний потік горівки. Кількох резервістів видирають ся з рядів, клякає на землі і хлеше горівку, змішану з болотом і нечистю. На другий день вивезено з касарияного подвіря в Москві три вози, повні скла з розбитих фляшок. Се виглядає майже неймовірно. Однак ручу, що нема в тім ні слова пересади — кінчить свій опис „Голосъ Москвы". Подібні сцени відбувають ся в поіздах, що везуть резервістів на місце призначеня. Начальник одної стації переслав до військової власти звіт такого змісту: „Прислано мені 300 резервістів зовсім пяних без ніякої сторожи. Богато з них треба було викидати з воза, бо не були спосібні до ніякого руху. Шість годин часу я зужив на ладованє їх до вагонів. З тої причини достава спізнена".

УБИЙСТВО ІЗ ЗАЗДРОСТИ.

З Парижа (столиці Франції) доносять, що тамошний інспектор поліції Моріс де Ляркуа застрілив і вбив на місци свого товариша і близкого приятеля, також інспектора Раймонда Дінена. Ляркуа дістав докази, що його приятель удержує любовні зносини з його жінкою, а коли дня 7. с. м. рано оба урядники зійшли ся як звичайно в головній кватирі поліції і заранортували ся у головного інспектора Лебретона та разом вийшли з його канцелярії, на коридори. Ляркуа виняв револьвер і без жадних пояснень всадив пять куль в Дінена, вбиваючи його на місци. Відтак вернув ся Ляркуа до бюра головного інспектора і дав себе спокійно арештувати.

СЕРБІЯ ПО ВІЙНІ.

В Сербії тепер велика біда. Державна каса пуста, нема чим обганяти державні видатки. На здобутих від Туреччини і від Болгарії землях сербеське правительство не заложило доси ані одної школи, а натомісць покасувало сотни болгарських шкіл, котрі підчас турецького панованя удержували македонські Болгари з добровільних жертв народа та з підмог Болгарії.

СТРАШНА ГОДИНА.

Деякі лікарі збирали відомости про те, в якій годині найчастійше мруть люди. На підставі досьвіду при 57 тисяч вицадків смерти один берлінський лікар каже, що найбільше людий помирає між 5 а 7 год. рано. Тільки в Італії через щось найбільше вмирає в полудне. Но всьомуж сьвіті найменше вмирає людий між 7 а 11 год. вечер.

ПРОДАЛА СЕСТРУ.

В місті Солуни в Греції продала Анна Золя (родом з Угорщини) свою 13-літну сестру Ельвіру тамошньому урядникови тютюнової фабрики. Коли про се довідав ся тамошний австро-угорський консуль, дав Анну Золю арештувати, а справу передав угорському судови, котрий засудив її на 6 місяців арешту.

ПОЖЕРТІ МІСІОНАРІ.

Недавно донесли були газети, що на однім острові (серед Тихого океану) коло Австралії дикі люди убили і пожерли місіонарів. Англійські газети подають тепер про сю страшну подію такі близші подробиці. На острові Маліколо, що належить до громади островів Нові Гебриди, мешкає племя Великі Намби, рослі і сильно збудовані Папуаси, що живуть лише розбоями на сусідних островах. Се цілковиті дикуни, не доступні для ніякої культури. Австралійські місіонарі пробували нераз навернути їх на христіянську віру, однак ті проби кінчили ся для самих місіонарів дуже сумно. Дикуни кождий раз їх убивали і з'їдали. Перед кількома тижнями девять місіонарів Англійців з місії на острові Валла, вибрали ся двома лодками на остров Маліколо, везучи багато дарунків для дикунів. Та ледви ступили на беріг, їх окружили Намби і вивчи дико, кинули ся на них з топорами. Двом місіонарам удало ся втечи до берега, сісти на лодки і відпливти на якусь відаль. Звідси вони бачили, як їх сімом товаришам дикуни відрубали голови і кинули в море. Решту тіл порізали на куски і з'їли, припікаючи на огни.

ДОПИСИ

З DETROIT, MICH.

Годі мовчати.

Може дехто з пов. читачів запримітив, що від якогось часу на сторінках „Свободи" почали появлятись з Дітройт, Мінн., більші чи менші дописи, в котрих говорить ся про житє тутешних Українців. В одних дописях вихваляють ся добру та пожиточну діяльність деяких товариств та одиниць, в иншых знова повно нарікання на деяких „провідників народа"; в жадній однак з тих дописий не сказано виразно, чим ті „провідники" причиняють ся до піднесення нашого народу, а як хотять закопати його живцем у гріб.

Скаже може дехто, що не є се інтересне для цілого загалу, як в тій або в иншій місцевости поступають деякі одиниці. Се моглоб по части для декого бути й правдою, однак если візьмемо до рук 14-те число „Свободи" та перечитаємо розважно статю „Відповідь на одержаний лист", то переконаємось, що не є се справа лиш одної місцевости і одної одиниці, бож тут сьвященик виступав виразно не лиш в своїм імени, але в імени „сьвященьства", та в безстидний спосіб накидаєсь мокрим рядном на редактора „Свободи" за се, що він поміщує в „Свободі" висказуваний народом жаль до деяких сьвящеників, та нарікання на їх легкодушність та байдужність до иншых справ, крім церковних. В тих кількох словах сьвященика відбиваєть ся вся лють та ненависть як до редактора так і до тих людий, що посьміють виступати проти лайдацтв „божих слуг" як от прим. о. Е. Бартош, парох Дітройт, Мінн.

Щоб пов. читачі могли лекше осудити вище згадану допись сьвященика, та щоб може не думали, що о. Бартош зістав дійсно скривджений, як редактором „Свободи" так і дописувателями, хочу кинути дещо сьвітла на поступованє вище згаданого сьвященика та на його діяльність в нашій громаді.

Звісно всім, що серед теперішних відносин тут на земли Вашінгтона деякі наші сьвященики уважають себе з якоїсь рації провідниками, ба не лиш провідниками, але прямо батьками народу, що без них і народа не сталоб. Так думав і о. Бартош. В тутешній громаді лиш він чоловік, голова, геній, а все проче, то „бидло", хамство, дикуи, з котрим навіть не варто говорити, лиш в морду набити, як се впрочім мало приміненє на кількох примірах, якими я можу вразі потребы служити. В себе в хаті, на образі Спасителя вписав сей слуга божий великими буквами такі слова: „Місионар мусить дикунови все стерпіти". Сей образ повісив на стіні так, щоб кождий, хто лиш увійде в хату, міг се читати, ну і уважати себе за дикуна, а „отця" місіонарем, хоч в дійсности се неправда, бо мимо того, що о. Б. представляє ся місіонарем Василіянином, то деякі знова недискретні люди говорять, що знають єще з Зарваниці не лиш самого єгомосця, але і „ломець" і т. д., впрочім тут докази навіть зайвині.

Який з о. Б. великий патріот, най служить і сей примір: В минувшім році ігнорував він явно місію „Рідної Школи" (котрої він є великим противником), а коли кількох людий пішло до него за порадою в справі приїзду п. Демидчука до Дітройт, то о. патріот іронічно сказав: „От приїхав жебрати гроший, а де вони підуть?". Се власні його слова. Колиж п. Демидчук приїхав заходами иншых людий, то о. Б. не старав ся навіть заохотити людий до складки, боячись, щоб п. Д. не забрав всіх гроший на Р. Ш., бо що тоді далиб на боже? Отже, де решта гроший зібраних ще на вічу? Виж предсідателем „комітету до збирання гроший на Р. Ш.", а від того часу нічогісінько для Р. Ш. не зробилисьте. Ви мов на слум, чи про людське око, вивісили в церковнім притворі табличку з просьбою о даток на Р. Ш., а під таблічкою поставилисьте скриночку на грошї для сп. Ортинського і сес. Василійнок, як про се сьвідчить сама напись на скриночці. Такий то ви патріот!

Щоб виперединти всі товариства, начеб лиш він був до сего компетентний, сьвяткував о. Б. ювілей нашого пророка вже 22 лют. н. ст. (от знав біографію Шевченка) лиш з своїми лямполизами; нарід зігнорував його концерт, а сьвяткував ювілей величаво та згідно разом, як сего бажав собі сам поет. Коли о. Б. побачив, що з його концерту, мовляв. малий спасителъ, обіцяв ті гроші дати на Рідну Школу, однак не дав, а здасть, що новандрують вони в кишени Ортинського до Риму.

Коли 22. лют с. р. приїхав до нас дел. Просьв. Ком. п. Андрейко, то о. Б. заповів в церкві його приїзд в сей спосіб: „Нині буде ту (?) комісар від Союза (?), отже ті, що належать до Союза най зійдуть ся". Чи бачите, яка була ціль в тих словах? Звісно, що наш нарід втікає від всяких комісарів аж за море, а тут о. Б. страшить знов комісаром. Агій! В гали, представляючи зібраним п. делегата, в злости забув навіть вибрати президію до переведеня віча, лиш, сказавши кілька слів, втік з галі, полишивши п. делегата самого між незнакомими людьми. Чи се сьвідчить про вашу високу інтелігенцію, отче? Чи може ви вписались в члени тов. „Просьвіта? Ні!

Єслиб хто хотів послухати „казания" сего місіонара! Аж сором: ніяк, свиня, „гадем", се його улюблені слова. Сповідальниця, се „ландра" і кождий мусить випрати свою душу, а ні да проклят будет! Підчас такого „казания" нарід аж кладесь зі сьміху, а инші йдуть до церкви на розривку, так як до театру. Учить нас, щоб не служити „мамоні", а сам за грішми аж трусить ся. В хаті отця пароха годі застати, бо він вганяє по польських коттелах, та перед польські душі (розуміє ся не даром). Чи пригадуєте собі, отче, яку науччу дістали тому кілька літ взад ті наші сьвященики, що то за душами (!) їздили по польських відпустових місцях, як прим. Милятин і инші? Ви сьвященик руський і в польських костелах не сьміете шукати за заробками. Пильнуйте краще свого стада, бо щось від ваших найкращих овечок заносить не дуже то гарним сопухом. А щодо вас самих, чи не сором вам, що ви забуваєте свою рідну мову, а калічите її польськими словами так, що аж сором слухати такої мови з уст інтелігента! Не вже вам і се вільно?

Що до питань, поставлених редакторови „Свободи", скажу дещо і від себе, позаяк знаю поступованє о. Бартоша. До питання 2., то наш сьвященик контролює церковним майном аж надто. Гроші церковні записав в банку на свою власне імя і не хотів зречи ся того, аж скликано мітінґ тростісів і аж тоді сьвященик переписав гроші на комітет парох. Жадного касіера о. Б. не узнає, бо як сам се каже, що касієр не повинен бачити цента, як сліпа курка зерна. Отже має добру контролю над майном парохіяльним...

В 3. питаню написана також велика дурниця, бож наш сьвященик переводить вибори сам один краще, чим галицький староста з жандармами. Стоїть собі за столом і голосно читає імена виборців, а кождий прочитаний со страхом і трепетом підходить до єгомосця і голосно говорить імя кандидата, а се записують. Однак і се робить лиш про око, бо если з такого голосования вийде урядник нелюбий єгомосци, тоді вони одним всемогучим словом усувають того урядника, а настановляють собі вже без жадних церемоній такого, якого самі хотять. А що, гарні вибори? Певно краще чим галицькі. Так відбув ся вибір урядників в Гемтремк, Мінн. Правда, як дуже кривджений о. Бартош?

А вже питанє 7. повинно звучати так: „Чи може нарід мати довіре до таких сьвящеників, котрі не дбають о нічо більше, як лиш о гроші; котрі не дбають зовсім не лиш о хлопа і о його душу, лиш про кишеню? Чиж можна шанувати такого сьвященика, котрий говорить публично, що він яко сьвященик не може дбати о просьвіту, бож церков, а просьвіта, се два противні поняття, се вода і огонь. Так говорить руський сьвященик, котрий має єще претенсію зватись патріотом? Се ганьба для нас самих, що за свої гроші удержуємо такого легкодушного нероба. Такому сказавби за римським патріотом: „Докиж то ще, Катиліно, будеш надуживати нашої терпеливости?"

Т. В.

З PITTSFIELD, MASS.

Смутно жилось вже довший час нашим Русинам-Українцям тут в Пітсфілд, Масс., бо не мали місця, де би можна було сходитись. Аж по вічах, на яких референтував д. Дмитро Андрейко, відпоручник Гр. Ком. при Р. Н. Союзі, згуртувалась у нас громада сьвідомійших одиниць і заснувала читальню „Просьвіти". Найбільше заслужились в сій справі Юрій Спасик, Петро Федоришин, Теодозій Спасик і Семен Турчин. Не легка була ся робота, бо наш Русин скорше іде до сальону і пускає долара, ніж заплатить до читальні місячну вкладку 25 цент. Але наші товариші не тратили часу і надії: вони знали, що треба кождого переконати, яку користь принесе йому читальня, як буде до неї належати. Найбільше заслужив ся Юрій Спасик, котрий при кождій нагоді старав ся приєднати як найбільше число членів до читальні; з його заслуги днесь читальня має 40 членів і стараєсь задоволяти своїх читачів.

Знайшли ся у нас і люди, які подарували до читальні книжок вартости більше $25.00, а з ними добродії Николай Стефанюк і Петро Федоришин.

Дня 22. марта с. р. заходом Комітету читальні Тов. „Просьвіта" відсьвяткували ми 100-літні роковини уродин нашого найбільшого поета і незабутного Кобзаря Тараса Шевченка. Портрет Шевченка прикрашений цьвітами був на приготованім вже місци, коли на означений час сходились наші брати Пітсфілдчани віддати честь нашому поетови. Перший промовив до зібраного народу тов. Николай Стефанюк, котрий у своїй промові розказав, чим був для нас Шевченко, котрого память ми нині обходимо. Що нім мав відчит про Шевченка т. Ілія Яремій; по відчиті деклямував отсі вірші: „До Основяненка", „На Роковини Шевченка" і „Заповіт" Тараса Шевченка. По нім деклямувала „Тарасове сьвято на чужині" тов. Євдокія Коропецька. „Тарас Шевченко родив ся серед неволі, тьми і праці" віддеклямувала тов. Анна Шкляновська. По ній промовляли тт. Юрій Спасик і Петро Федоришин, а по них деклямували ще товаришки: Варвара Коропецька „Гимни Американських Українців", а Євдокія Проконів „До України" і „В сьвіт за очи". По них відчитано ще вірші Тараса Шевченка, а при кінци звернув ся до присутних наш тов. Николай Стефанюк і в своїй промові попросив присутних о добровільні жертви для „Рідної Школи" в Галичині. Зібрано $18.05, а імена жертводавців поміщені на иншім місци сего числа часописи. В імени „Рідної Школи" всім жертводавцям щире спасибіг.

Так вшанувало маленьке число наших Пітсфілдчан память нашого Батька Тараса. Честь Вам за се!

Член читальні Тов. „Просьвіта".

КОНКУРС НА СЬВЯЩЕНИКА. По причині відїзду о. Варанського до старого краю від 4-го мая, парохія в Нортгемптон опорожнюєть ся. Уділяє: місячна платня $85.00, доходи около $250.00 місячно, нове помешкане з 12 покоїв. Голосить особисто в місци або письменно на адресу: 1339 New Porth Ave., Box 444, Northampton, Pa. — Тростіси і Парохіяне.

СТАВАЙТЕ ГРОМАДНО ЧЛЕНАМИ „ПРОСЬВІТИ" ПРИ РУСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

ДВА ВИДИ МІСТА МЕКСИКА, СТОЛИЦІ МЕКСИКАНСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

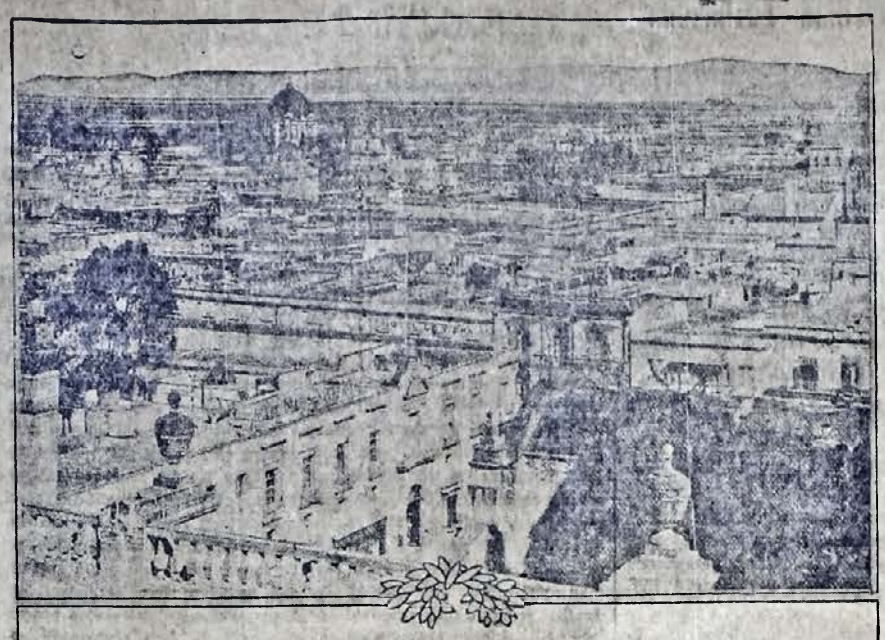

Горішний образок представляє найважнійшу часть міста Мексика. Долішний вид представляє частину площі перед національною палатою, яку намагалиб ся здобути Американці на случай війни. По занятю міста Вера Круз, головного мексиканського порту над Мексиканським заливом (океан Атлянтійський), війска Гуерти приготовлені поборювати жовнірів Злучених Держав до останку. Місто Мексико є обсаджене сильними відділами війска і Мексиканці не оставлять своєї столиці на поталу Американців за якунебудь ціну.

Photos by American Press Association.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ДО МІСЦЕВИХ ВІДПОРУЧНИКІВ „ПРОСЬВІТИ В АМЕРИЦІ".

Відсилаючи зібрану від своїх членів передплату до каси „Просьвіти", нехай панове Відпоручники присилають також і спис тих членів, котрі ту передплату зложили на їх руки. То конечне, бо опісля не знали бисьмо, хто з членів передплату заплатив, а хто її довгує. З того й вийшлиб невдоволеня, що декотрий член не отримує на час або й зовсім належних йому книжочок „Просьвіти".

Рівнож пригадуєсь, що чеки і „моней ордери" для каси „Просьвіти" належить слати не впрост до касієра д. Горбаля, а конечно до уряду „Просьвіти" на адресу:

„PROSVITA"
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

За „Пр. Ком. Р. Н. С.".
Дм. Андрейко.

ТРЕТИЙ ДЕСЯТОК ГАЇВОК.

(Конець).

III.

(Дівчата ходять „кривого танцю").

1.

А роман-зілє копає, копає,
А він сам його не знає, не знає,
А вода по каменю,
А вода по білому
Стиха йде (2).

2.

Тай поніс його на раду, на раду
Межи чоловічу громаду, громаду,
А вода по каменю і т. д.

3.

Його чоловіки не знали, не знали
Тай його в рученьки не брали, не брали
А вода по каменю і т. д.

4.

А роман-зілє копає і т. д.
А вода по каменю і т. д.

5.

Тай поніс його на раду на раду
Тай межи жіночу громаду, громаду
А вода по каменю і т. д.

6.

А його жіночки не знали, не знали
Тай його в рученьки не брали, не брали,
А вода по каменю і т. д.

7.

А роман-зілє копає і т. д.
А він сам його не знає і т. д.
А вода по каменю і т. д.

8.

Тай поніс його на раду, на раду
Межи парубочу громаду, громаду,
А вода по каменю і т. д.

9.

Його парубочки не знали, не знали
Тай його в рученьки і т. д.
А вода по каменю і т. д.

10.

А роман-зілє копає і т. д.
А вода по каменю і т. д.

11.

Тай поніс його і т. д.
Тай межи дівочу громаду, громаду,
А вода по каменю і т. д.

12.

А його дівоньки пізнали, пізнали
Тай його в рученьки забрали, забрали,
А вода по каменю і т. д.

13.

А теє зіленько кадило, кадило,
Парубочкам очи садило, садило,
А вода по каменю і т. д.

14.

А теє зіленько бедринець, бедринець,
Пішли барубочки в свининець, в свининець.

IV.

Ці хата ходять скорше, як при попередній гаївці, сидять на паркані або стоять.

На городі маг зелений,
Любив мене навіджений;
Любив, любив тай покинув,
Бодай же він марно згинув.

V.

1.

Чого дівоньки краснії, краснії?
Їдять пироженьки маснії, маснії
Я з сиром заліпляні
Я маслом поливані.
Маснії (2).

2.

Чого парубочки блідії, блідії?
Їдять пироженьки піснії, піснії.
З попелом заліпляні,
А дігтем поливані
Піснії, піснії (2).

3.

Сіють жонаті
пшеницю (2)
А парубочки
метлицю (2)
Їдуть жонаті
на конях (2)
А парубочки
на свинях (2).

VI.

Чогось парубки потрухли,
Бо їм животи попухли.
Сиру капусту їли
Тай дуже помарніли.

VII.

(Хлопці дівчатам):

Ішли дівки на гаївку
Тай здибали здохлу кітку
Взяли її покраяли
На гаївці заїдали.

VIII.

(Знов дівчата хлопцям):

Ви хлопці встидайте ся,
Гаївки не бавте ся,
Ідіть ви молотити,
Сліпі діди водити.

IX.

(Дівчата перестають хлопцям докучати і зачинають їм підхлібляти):

Ой чия то гуска
На воді ся плюска;
Ой чий-жеж то гусачок
До дому не пуска.
Іванова*) гуска
на воді ся плюска,
А Пилипів**) гусачок
До дому не пуска.

Так співають кільком дівчатам і хлопцям, передівсім тим, у котрих в короткім часі має бути весілє.

X.

(Дівчата стоять у 2-ох рядах).

Ой не ходи качуроньку
В горохвянім вінку (2),
Вибирай си парубочку
Що найкрасшу дівку (2).
Не казала мені мати,
Дівок вибирати (2);
Но казала мені мати
Сиротоньку брати (2).
В богацької дівчиноньки
Ні вроди ні сили (2),
Богацькую дівчиноньку
Гроші прикрасили (2).
А в бідної дівчиноньки
Є врода і сила (2),
А бідную дівчиноньку
Робота вкрасила (2).
Богацькая дівчинонька
Під возом лежала (2),
А бідная дівчинонька
Три копи нажала (2).
В богацької дівчиноньки
Кучери на заді (2),
Богацькая дівчинонька
На великій зраді (2).
А в бідної дівчиноньки
Кучери з переду (2),
А до неї хлопці липнуть
Як пчоли до меду (2).

Конюхи (перше Мечищів) 25. марта 1914.
Д. Миколаєвич, учитель.

*) Імя батька котроїсь дівчини.
**) Імя батька котрогось хлопця.

З НАГОДИ ПРИСТУПЛЕНЯ 20-ТИСЯЧНОГО ЧЛЕНА ДО Р. Н. СОЮЗА.

ГРИГОРІЙ ПАСТУШЕНКО,
20-тисячний член Р. Н. Союза.

ПЕТРО АНДРУЩАК,
секретар і орґанізатор Тов. „Запорожська Січ", від. 385 Р. Н. С. в Міннеаполіс, Мінн.

Уродив ся 8 лютого 1887 р. в селі Лубянки висші, пов. Збараж, Галичина. Є сьвідомий Русин-Українець і приступив яко член до Товариства „Запорожська Січ", від. 385 Р. Н. С. в Міннеаполіс, Мінн.

Уродив ся в р. 1891 в селі Голів-Яструбичі, Галичина. В члени Р. Н. Союза вступив 24 липня 1912 р. Як член Р. Н. Союза і секретар 385-го відділу працює вже від 3 років дуже щиро для добра нашої організації, приєднуючи нових членів і основуючи нові відділи. Честь щирому організаторови!

Протокол

з засїданя Гол. Екзекутивного Комітету Р. Н. Союза, яке відбуло ся на днях 30 марта, 1 і 2 цьвітня 1914 р. в домі Р. Н. Союза, 83 Гренд Ст., Джерзи Сіти, Н. Дж.

Засїданє отворив предсїдатель п. Д. Капітула дня 30. марта 1914 р., о годині 3-тій пополудни, згідно з §§ 48—50 статута Р. Н. Союза.

На засїданю були присутні пп. Д. Капітула, М. Угорчак, С. Ядловський, А. Шаршонь, О. Стеткевич, А. Савка і В. Лотоцький.

На порядку деннім була справа календаря Р. Н. Союза на 1915 р. Предс. п. Д. Капітула отворив дискусію в сїй справі. В дискусії кождий з присутних забирав голос. По довшім обговореню сеї справи одноголосно ухвалено, що календар Р. Н. Союза на 1915 р. має бути тої самої величини, що і на 1914 р., т. є. 15 аркушів крім анонсів (адвертайзментів). Календар між иншим має бути гарний і в нїм має бути поміщено як найбільше інформаційних статий з американського житя наших земляків і американських відносин взагалї. Статї мають бути ріжнородні і по можности короткі. Рівнож мають бути поміщені відповідні образцї, фотографії і т. п. Одним словом календар має бути як найкориснїйший для членів Р. Н. Союза і русько-українського народа в Америцї. Платня редакторови за редаґованє календаря має остати тасама, що на рік 1914.

Дальше ухвалено, що руський календар Р. Н. Союза на 1915 р. має бути готовий до висилки в першій половині грудня а словенський в другій половині грудня 1914 р.

П. О. Стеткевич заявив, що він не може приняти на себе виготовленя календаря на 1915 р. по старій цїнї, котра була принята на 1914 р., мотивуючи свою заяву тим, що цїна, яку взяв редактор за календар на рік 1914, була за мала і з тої причини п. Стеткевич не може приняти редаґованя календаря на 1915 р. по старій цїнї.

Після § 122 статута Р. Н. Союза відвічальний редактор є обовязаний виготовити календар Р. Н. Союза кождого року, однак параґраф говорить, що платня має бути заключена після угоди з Гол. Екз. Комітетом Р. Н. Союза.

По довшій дискусії члени Екз. Комітету заявили п. Стеткевичови, що цїни за редаґованє календаря не можливо підвисшити і що платня остане тасама, що була принята на 1914 р., і просив п. О. Стеткевича о письменну заяву, на підставі котрої міг би Гол. Екз. Комітет припоручити другій особі виготовленє календаря на 1915 р. по старій цїнї. П. О. Стеткевич згодив ся на жаданє Екз. Комітету і дав свою урядову заяву на письмі.

По порозуміню з п. О. Стеткевичом Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союза зробив угоду з п. В. Лотоцьким (співредактором „Свободи") виготовити календар на рік 1915 після слїдуючої (старої) табельки: за оригінальні вірші по 5 ц. за стрічку, за оригінальні інформаційні працї по 3 ц. за стрічку, за оригінальні літературно-наукові працї по $2\frac{1}{2}$ цента за стрічку, за передрук по 1 ц. за стрічку, за переклад з инших язиків по $1\frac{1}{2}$ цента за стрічку. За першу і другу коректу календаря по $7.50 за аркуш. За такі працї, як переписка, переглянене і уложенє матеріялу і т. п. Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союза заплатить редакторови календаря на предложенє відповідних документів зі сторони редактора календаря.

Ухвалено видати календар Р. Н. Союза на 1915 р. друкований латинськими буквами, так званий словенський, на вісім аркушів друку, великої шіснайцятки. Календар словенський має бути передруком календаря руського.

На порядок денний прийшла справа голодуючих в старім краю. По довгій дискусії ухвалено вислати відозву до всїх відділів Р. Н. Союза в Америцї слїдуючого змісту:

ВІДОЗВА

до Вп. Членів Братств, Товариств і Сестрицтв Р. Н. Союза.

Минулий рік був для наших братів хліборобів у старім краю, в Галичині, дійсно чорним роком. Такого нещасливого року не запамятали і найстарші люди. На Галичину падало торік нещастє за нещастєм. Наперед під зиму запанувала воєнна тривога, а з нею й брак гроша. Всім краєвим касам державні банки відмовили позичок. А знов усї краєві каси мусїли відмовити позичок селянам та стягати ще, кілько було можна, давні позички. Через те всї селяни, котрі потребували гроша на збіже для житя і засївку, попали відразу у великий клопіт, а дуже богато через те терпіло голод і холод.

Прийшла весна, воєнна тривога не втихла. Люди з остатного тягнули ся, переплачували безгарно; щоби лише роздобути насїня кинути у землю.

Дуже дороге було се насїнє. Нераз цїла родина всю зиму терпіла важкий голод, щоби лишити бараболї на садженє. І як кидали сї бараболї у землю, то наче яку дорогоцїнність, а кидали з надією, що бодай нарік дїти не будуть голодувати.

Та засмутили наших братів селян в Галичині вже останні весняні днї, в які дощі падали без впину.

Але доправило цїле горе торічне лїто. Майже без настанку в лїтї були великі зливи, які спричинили небувалі повени (великі води). Вода просто знищила до кореня всї землеплоди наших братів селян в Галичині. Треба було бути тоді в старім краю і бачити сю розпуку, з якою глядів бідний хлїбороб на замулену і затоплену свою ниву. Забрала повінь йому цїлорічні средства до житя для родини. І що-ж йому тоді було робити? Позички на збіже чи на бараболї для родини або пашу для худоби не дістане, бо всї банки замкнули у себе кредит. Голод, нужда і розпука! Нераз цїлими селами випадало хиба іти у сьвіт за жебраним хлїбом.

В таку тяжку хвилю для наших братів селян в Галичині старало ся їм помогти наше господарське товариство у Львові „Сїльський Господар". Виєднало від віденського правительства підмоги і старало ся прийти з помочию, де тільки могло.

Гірко було перебути нашим братям сьогорічну зиму серед голоду і холоду, а ще тяжше їм тепер на нову весну. Нема що кинути у землю, бо вона торік нїчого не зародила. А на передновок загляне до бідних руських хат голод; найбіднїйшим грозить таки голодова смерть.

Помочи тепер наші братя у старім краю нївідки не сподївають ся, хиба з добровільних жертв тих Русинів-Українців, що можуть кинути лепту. До тих належимо передівсім — ми американські Русини-Українцї. Ми, що жиємо з працї рук, найлїпше відчуваємо нужду наших братів та зложимо стільки, скільки кождий з нас зможе, аби бодай найбіднїйших наших братів у старім краю виратувати від голодової смерти.

Тому то відзиваємо ся до милосердя всїх Вп. Членів нашої славної Орґанізації Р. Н. Союза в Америцї, щоби на найблизших своїх мітінґах зложили від щирого серця жертви на поміч голодуючим своїм братам в Галичині. Нехай не буде анї одного члена нашої Орґанізації, котрий би відмовив ся кинути бодай маленьку лепту на се, щоби обтерти сльози голодним дїтям, котрі кличуть: хлїба!

Також просимо постаратись, щоби і Відділи нашої Орґанізації призначили зі своєї каси якусь квоту на сю благородну цїль.

Просимо Вп. Секретарів Відділів Р. Н. Союза заняти ся ласкаво збиранєм жертв, які разом з виказом треба посилати на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Імена жертводавців будуть оголошені в нашій часописи.

Зі збірками треба поспішити ся, бо справа не терпить проволоки, і треба їх відіслати до старого краю найдальше до кінця сього місяця, щоби поміч прийшла в пору.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 2. цьвітня 1914 р.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД Р. Н. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс.,
А. Шаршонь, гол. касієр,
С. Ядловський, гол. фін. секр.,
М. Угорчак, гол. рек. секр.

Рівнож припоручено п. О. Стеткевичові помістити відозви в „Свободі" до руської суспільности в Америцї з зазивом о складанє жертв на фонд голодуючих.

На внесенє п. М. Угорчака, почерте п. А. Шаршоньом, ухвалено на случай згоди других Головних Урядників Р. Н. Союза внасигнувати на сю цїль $100.00 з фонду шкільного з каси Р. Н. Союза.

Ухвалено запомогу з власного посмертного за невилїчиму слабість п. Демкови Бакалець, чл. Р. Н. Союза від. 149, в сумі $100.00.

Ухвалено запомогу з власного посмертного за невилїчиму слабість п. Николаю Плечій, чл. Р. Н. Союза від. 178, в сумі $100.00.

Ухвалено запомогу з власного посмертного за невилїчиму слабість п. Анни Нога, чл. Р. Н. Союза від. 186, в сумі $100.00.

Ухвалено запомогу з фонду бідних п. Параскевії Павелко, чл. Р. Н. Союза від. 228, в сумі $50.00.

Ухвалено запомогу з фонду бідних п. Емілїянови Міхалїкови, чл. Р. Н. Союза від. 57, в сумі $50.00.

Ухвалено запомогу з фонду бідних Іванови Фрич, чл. Р. Н. Союза від. 229, в сумі $50.00.

Просьби о запомогу слїдуючих членів зістали відкинені на підставі лїкарських зізнань згідно з статутом Р. Н. Союза в Америцї.

Від. 53. Олекса Балко; його слабість дасть ся вилїчити через операцію (на підставі лїкарського сьвідоцтва).

Від. 81. Панько Гапакура; його слабість дасть ся вилїчити (на підставі лїкарського сьвідоцтва).

Від. 116. Василь Гарадин; його справа не є ясна.

Від. 33. Михайло Петрош; запомога йому не належить ся після § 180 статута Р. Н. Союза.

По вичерпаню нарад, які були на порядку деннім, предс. п. Д. Капітула замкнув засїданє.

Д. Капітула, гол. предс.
М. Угорчак, гол. рек. секр.

ОСЛАБЛЕНИЙ.

Богато осіб не хоче відповісти на питанє, кілько вони числять лїт, не з тої причини, що вони встидають ся свого віку, але тому, що старше виглядають нїж є в дїйсности крім ослабленя. Ся передчасна старість вказує, що в тих людий печінка і кишки не так функціонують як треба. Причиною сего буває часто сидяча праця, негигієнічне житє або неуважне поступованє в житю. Першими ознаками сеї хороби є звичайно брак апетиту, жовтий вигляд лиця і ослабленє. Для скорого усуненя тих обявів поручаємо Трінера Елїксір Гіркого Вина. На хороби печінки, жолудка і кишок як рівнож на ослабленє належить уживати сего лїку. По всїх друґсторах.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

На болї ревматичні або невральґічні спробуйте Лінімент Трінера. Є він дуже сильний.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

„БЛУДНИЙ СИН",

образ з житя наших переселенців в Америцї в 4-ох актах зі сьпівами, написав Єроним Я. Луцик.

Штука ся надає ся дуже на аматорську виставу. В гру входить 15 осіб: 9 мущин і 6 женщин. Акти перший і четвертий у старому краю, другий і третий в Америцї.

Цїна одної книжочки 25 цнт. За 15 книжочок нараз $3.00.

Замовляйте під адресою: 18-19

RUSKA KNYHARNIA,
701 W. Lackawanna Ave., SCRANTON, PA

Продам ФАРМИ!

130 акрів, коні, фармерські знаряди, будинки майже нові. Цїна $3.500. Готівкою $1.500, решти на сплати.

200 акрів, на 8 румів дім, великі стайнї, 2 коні, 3 корови, 20 кіз. Всї фармерські знаряди. Цїна $5.500. $2.000 готівкою. — Пишіть до:

S. M. KUILOWSKI,
Suite 118. 17—19
96 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ПОШУКУЮ ЧЕСНИХ І СОВІСНИХ ЛЮДИЙ. В 92

котрі мають в своїй околицї велике знакомство, до інтересу — продажи домів і лотів. Практика не потрібна. Кождий може при своїм занятю заробити добрі гроші.

ПЛАЧУ МІСЯЧНО ПО $40.00 І ВИСШЕ ПІСЛЯ ЙОГО СПОСІБНОСТИ.

По близші інформації прошу писати на адресу:

Joseph Jarema, 16-19
5122 S. Throop St., Chicago, Ill.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Головний Уряд „Р. Н. Союза".

Предсїдатель:
Дмитро Капітула,
Box 565, McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Білик,
1710 W. 44th St., Chicago, Ill.

Місто-предсїдатель:
Василь Суван,
Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Стефан Милянович,
193 Grand St., Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко,
Box 156, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Глова,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів,
56 Sussex Str., Jersey City, N. J.
Петро Мотало,
1436 W. Erie St., Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович,
11 Chmelnicky St., Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак,
237 Churchil St., McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи":
Осип Стеткович,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи":
Андрій Савка,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St. (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, предсїдатель,
4105 N. Avers Ave. Chicago, Ill.
А. Горбаль, касієр,
135 Main St., Derby, Conn.
Е. Струтинська, секр.,
714 Bickerdike St., Chicago, Ill.
о. В. Балог,
550 John St., Whiting, Ind.
Д. Андрейко,
147 Broad St., New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський,
W. Pine St., Shamokin, Pa.
Ю. Павчак,
68 N. 8 St., Brooklyn, N. Y.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Фльора і Лавра, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що дня 3 мая відбуде ся мітінґ, на якім кождий член має безуслівно явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. — Т. Дашинич, предс.; С. Баранецький, кас.; П. Кульчицький, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла, від. 55, подає до відома всім своїм членам, що дня 10 мая відбуде ся квартальний мітінґ Братства. На тім мітінґу буде предложене справоздане касове з року 1914. — І. Адзима, предс.; С. Фецишко, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. сьв. Димитрія, від. 288, подає до відома своїм членам, що дня 10 мая 1914 р., о год. 1.30, відбуде ся квартальний мітінґ. Отже просить ся всіх членів, аби явили ся на тім мітінґу, бо суть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. По мітінґу буде секретар вписувати діти до Р. Н. Союза і так само буде закладати ся Сестрицтво, отож прошу, аби всі дівчата, котрі мають охоту, явили ся о 4 годині пополудни на польській гали. — Д. Підгайний, предс.; І. Маліцький, секр.

АКРОН, О. Отсим подає ся до відомости всіх вірних греко-католицьких Русинів в Акрон, О., що дня 10-го мая відбуде ся парохіяльний мітінґ в справах церковних. Просить ся всіх чесних Парохіян о ласкаву участь. Мітінґ відбуде ся в домі під ч. 105 Савт стр. — За уряд парох.: М. Стельмах, предс.; Г. Пісєчко, секр.; Я. Кульчицький, кас.

ВЕСТ НУЛЬМАН, ІЛЛ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 9. мая с. р. о 7-ій год. вечером в домі п. Кіяновского під ч. 12057. Кождий член має явити ся і вирівнати свої залеглости. Відбуде ся вибір нового секретаря і буде піврічне справоздане контрольної комісії. Просимо всіх наших членів, щоби привели зі собою на мітінґ тих своїх знакомих, які бажали би вписати ся до Р. Н. С. і до Братства. До Братства вступ вільний, а до Р. Н. С. після статута. — О. Шавала, предс.; О. Креден, секр.

ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І Т. П. ЗАБАВИ.

ПОЗІР! РОДИМЦЇ! ПОЗІР!
Братство сьв. Иосифа, від. 200 Р. Н. С.,
устроює
РІЧНИЙ БАЛЬ
ДНЯ 10-го МАЯ 1914 р.
в гали І. Шпарадовського, ч. 305 Юніверситі Плейс, Вудгейвен, Л. Ай
ПОЧАТОК О 1.30 ПОПОЛУДНИ.
Вступ на галю 25 цнт.

Запрашаємо усіх Родимців з Вудгейвен і з других сусідних місцевостий. Музика знаменита. Хто прийде на той баль, той не пожалує. Просимо також всі Братства до участи в нашім балю.

За добру забаву ручить

КОМІТЕТ.

ПОЗІР! РУСИНИ ПОЗІР!
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює
Тов. ім. М. Лисенка
В СУБОТУ, ДНЯ 2-го МАЯ С. Р.
в Capital Hall, Broadway & 22nd St., в Bayonne, N. J.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 6.30 ВЕЧЕРОМ.

На сей Баль запрашає ся Русинів і Русинок як місцевих так і з околиці.

Прийдіть погуляєм
Тай весело засьпіваєм.

ЗА КОМІТЕТ:
М. Федишин, И. Ваславський,
17-18 Т. Задорецький.

LITTLE FALLS, N. Y.

В СУБОТУ, ДНЯ 2-го МАЯ 1914 р.
відбуде ся
театральне представленє
„ТИМКО КАПРАЛЬ"
в гали Братнецькій при Салей улици.

ОСОБИ:
Панас Нагірний — М. Смолишин
Гафія, його жена — В. Сен
Оля, їх дочка — К. Конарська
Тимко, капраль — В. Юган
Василь, свояк — М. Микитин
Прокіп Горішний — Ів. Андрістир
Присяжний — Н. Наколївський
Писар — В. Окренка
Жид — Д. Тимків
Джус — О. Ґошуляк
Панько Кобрів — Ю. Франкевич
1-ший парубок — Н. Паламар
2-гий парубок — Ф. Карпишин
3-тий парубок — В. Корнак
1-ша дівчина — Е. Петрашек
2-га дівчина — К. Жуклїнська
3-та дівчина — М. Микитик
Суфлєр: М. Ґошуляк.

Дохід призначений на церков.
ПОЧАТОК О ГОД. 7-ій ВЕЧЕРОМ.
ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.
Цїни місць по 25 і 35 цнт.

На се представленє сердечно запрашає всіх Русинів місцевих і з околиці

КОМІТЕТ ПАРОХІЯЛЬНИЙ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦЇ З ПРОВІДЕНС І ОКОЛИЦЇ!
ВЕЧЕРНИЦЇ В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
відбудуть ся
В НЕДІЛЮ 3-го МАЯ С. Р.
в Базар Гол, 155 Вілард Аве.
Початок о год. 2-ій попол.

Обовязком кождого чесного Українця і Українки явити ся та віддати честь найбільшому поетови України. ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую МАРІЮ СТОЦОВЯК, зі села Городок, пов. Ліско. Виїхала до Америки в маю 1913 р. і до тепер нема про неї жадної вісти. Хтоби знав про місце її побуту, нехай голосить ся на адресу: Fed Stocowiak, 355 Woodland Ave., Youngstown, O. 17-19

Пошукує ся ЗДІБНОГО РІЗБАРА, Русина, до робіт церковних в дереві, робота є на довший час. Голоситись до: Іван Луговяк, 135 Warrington, Ave., Pittsburgh, Pa.

ПОШУКУЮ ТОВАРИШКИ ЖИТЯ, дівчини, літ 18. Маю літ 21. Листи і фотографії просить ся ласкаво посилати до: Iwan Fetkowycz, Box 18, Barrows, Minn. 18

ПОТРІБНО АҐЕНТІВ в кождім місті. Добрий дохід. За кожду продаж $5.00. Занятє стале або у вільнім часі. Пишіть до: A. P. Co., 316½ Celar Ave., Scranton, Pa. 18-21

ФАРМА ДЕШЕВО НА ПРОДАЖ. 40 акрів землі з лісом, 2 доми, 2 корови, 1 кінь і всякі знаряди рільничі. Фарма находить ся в добрім положеню, близько фабрик і міста. Ціна 1.350 долярів. Пишіть на адресу: M. Shibidzura, West Willington, Conn.

УМЕБЛЬОВАНЄ на дві кімнати відпродасть дешево з причини виїзду. Голоситись: І. поверх, фронт, 415 E. 15th St., New York, N. Y.

Хто знає, де є ВАСИЛЬ БАРАНЕЦЬКИЙ, з села Городища, пов. Самбір, Галичина. Хтоби знав про него або він сам, нехай зголосить ся на адресу: J. Sozonski, Box 637, Woodlawn, Pa. 18

З причини виїзду до краю ПРОДАМ БУЧЕРНЮ І ГРОСЕРНЮ, недалеко церкви і читальні, по умірковаиій ціні. Помешканє над стором. Оксана Рутка, Box 671, Spring Valley, N. Y. 18

Пошукую своєї жени Марії, родом з Лосинця, пов. Турка. Мала виїхати до Пітсбурга, Па. Хтоби її віднайшов, тому жертвую нагороду в сумі $5.00. Oleksa Yaworsky, Heilwood, Pa. Ind. Co. 18

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ЧИТАТИ І ЗНАТИ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ОТСЇ ТВОРИ:

Кобзар, нове повне видане	60
Кобзар, з образками	1.00
Кобзар, II. часть	1.50
Твори Т. Шевченка, I. і II. часть, опр.	1.60
Твори в гарній оправі	2.00
Малий кобзар, з образками	25
Ілюстр. Шевченківська Бібліотека, 24 книж.	1.25
На вічну память Т. Шевченкови	50
Шевченко, Українофіли і соціялізм	1.00
Тарас Шевченко і Галицька Україна	10
Назар Стодоля, драма	20
Тарас Шевченко, драма	20
Найбільші Сини України, 24 портрети	25
Портрет Т. Шевченка	25
Медалї Т. Шевченка	1.50
Посткарти в красках, 1 до..	50

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ
накладом Руської Книгарні отсї книжки:

Русько-Анґлійський Листовник, 288 стор.	75
Єлисавета, мучениця на австрійськім престолї у сьвітлї правди, ціна	60
Що стало ся з Рудольфом	60
Іван Дурак та инші оповіданя, ціна	25
Луць Заливайко і його син, з образ., ціна	25
Листи з пекла і Лист шинкаря до чорта	25
Мандрівки та пригоди шляхтича Чваньківського	50
Пригоди сироти дівчини	40
Пісня за Єлисавету	5
Печера Пустинника	20
Болеслав, доля сина Ґеновефи	25

До кождого замовленя даром стінний ювілейний календар Т. Шевченка.

Наша адреса:
RUSKA KNYHARNIA
850 Main Street, Winnipeg, Man.

ЧУДО! GARY, IND.!

Родимцї! Одинока спосібність прийти до власного добра і бути в такім місци, де є стала праця.

Догідний час прийти до своєї власної хати в такім місци, де золота будучність.

Одинока спосібність купувати лоти або доми з лотами за низьку, дуже приступну ціну в хорошім новім промисловім місци. Місто Ґери положене близько міста Шікаґо, Ілл., бо лише година їзди. Вісім літ минає від хвилї, як на чистім поли почало ся будувати місто Ґери. За так короткий час числить воно понад 40 тисяч мешканців. Чи не чудо?

Що за причина сего надзвичайного зросту?

Тому, що є богато фабрик, в котрих мають постійне занятє тисячі людий. Будова фабрик поступає щораз більше, по укінченю будови, як виказує „Ґери ріпорт", буде працювати:

Indiana Steel Co.	30.000
American Sheet & Tin Plate Co.	10.000
American Steel & Wire Co.	5.000
American Bridge Co.	4.500
Universal Portland Cement Co.	3.000
American Car & Foundry Co.	10.000
American Locomotive Works	12.000
National Tube Co.	2.000
Gary Screw & Bolt Works	2.000
The Kirk Railroad Yards	2.250
Разом	80.750

Де добра спосібність, там забігають чужі народности, бо вони скорше пізнають, де і в чім будучність, а ми Русини все позаду лишаємо ся. Я видів ту конечну потребу взяти ся за се діло, щоби своїм Родимцям помагати в купнї і використати ту добру спосібність для своїх братів Русинів.

Маєте нагоду довідатись хто я є; а переконаєте ся, що я се роблю тільки для добра своїх земляків.

Не гайте часу! Спішіть ся з купном лотів або домів з лотами, бо хто тепер купить, сей за кілька літ зробить маєток, бо ціна піде в десятеро в гору, а крім сего й праці ніколи не бракне.

Богато наших людий купує лоти в місцях незнаних, де нічого нема і ніколи нічого бути не може: через те й поносять великі страти.

Місто Ґери — хороше, нове, велике, чудова околиця, роботою тут ніхто не журить ся, заробок лїпший як по инших плейзах.

Руська католицька церков є в місци; Русинів жиє тут понад 300 родин крім самотних.

Приїзджайте і купуйте, коли догідний на се час, а інтересованих прошу писати по інформації на адресу:

JOSEPH JAREMA,
Phone Drover 5832.
5122 S. Throop St., Chicago, Ill.

ЮВИЛЕЙНЕ СЬВЯТО

в десять-літну річницю основаня

БРАТСТВА СЬВ. АНДРЕЯ ПЕРВОЗВ., ВІД. 66 Р. Н. С.

В НЮ ЙОРКУ

відбуде ся дня 9-го мая 1914 р.

в гали Чеської Народної Будови, під ч. 321-323 E. 73rd St., межи 2 а 1-ою синею в Ню Йорку.

На се сьвято запрошуємо всіх Русинів Українців міста Ню Йорку і околиці.

ПРОГРАМА СЬВЯТА:

1) О год. 5.30 по полуд. похід улицями міста з Чеської Народної Будови;
2) О год. 7 вечером Великий Концерт Ювилейний;
3) По Концерті Величавий Баль.

Дірігент п. М. Климко. Орхестра Тов. ім. Лисенка під упр. п. М. Сербенського.

(УВАГА): На тім сьвяті буде ся принимати членів до Братства без вступного а до Р. Н. Союза після Статута.

Вступ для Товариств і Братств котрі будуть брали участь в поході вільний, лишень готчок 15 цнт.

Вступ для осіб неналежачих до Братств і Товариств 25 цнт.

КОМІТЕТ.

Уряд Братства сьв. Андрея Первозв.:
ВАСИЛЬ ГЛЮТ, предсїдатель ІВ. БРАТУС, секретар

ТОВ. РУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

устроює

ВЕСЕЛИЙ ВЕЧЕРОК

(ТАНЦЇ І ЗАБАВУ)

в Mercantille Hall, 849 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

В СУБОТУ, ДНЯ 2. МАЯ 1914 Р. ПОЧАТОК О ГОД. 7 ВЕЧЕР.

Вступ 25 цнт. Гардероба безплатна.

ГРАТИ БУДЕ ВЛАСНА ОРКЕСТРА.

На сю забаву запрашаємо всїх Русинів так з Філядельфії як і з околиці. Ми доложимо всіх старань щоби кождий з гостий був задоволений.

УРЯД ТОВАРИСТВА РУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН:
Т. Грицей, предс., С. Штогрин, касієр, С. Демків, секр.

Позір! Філядельфія і околиця! Позір!

Орхестра

ТОВАРИСТВА Р. А. ГОРОЖАН
в Філядельфії, Па.

Хто хоче замовити добру музику, на баль, концерт, представленє, весїля або иншу забаву, нехай удасть ся до нас. Граємо: Анґлійські, Руські, Польські і Мадярські танцї і найріжнороднїйші мельодії.

З замовленєм прошу удаватись на адресу:

СТЕФАН ДЕМКІВ 17—20
822 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

В АМЕРИЦІ.

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуси, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. — Добірні костюми і відповідна характеризація надають особлившу красу кождій штуці на аматорській сцені. — При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя просить ся присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. EMILIA UHORCHAK, 32
66 SUSSEX ST., JERSEY CITY, N. J.

РУСЬКИЙ МУЗИКАНТ

достарчає музики на балї, весїля, концерти і т. п. 17—
DMYTRO MELNYK,
338 E. 9th St., Room 14 New York, N. Y.

JOSEPH GALVANEK
старокраєвий позолотник
307 E. 76 Str., New York, N. Y.

Принимає всякі роботи позолотарські до церквий, як іконостаси, престоли, кивоти і т. п.
Робота гарна а ціна приступна. 13—25

140 МОЛОДИХ РОБУЧИХ КОНИЙ 140

МУСИТЬ ПРОДАТИ СЯ ПРОТЯГОМ 30 ДНІВ.

Огляньте їх, заки купите деинде.

ПРОДАЄ PENNSYLVANIA EXPRESS COMPANY, 351—353 East 34th ST., NEW YORK, N. Y.

Конї суть в добрім станї, від 900 до 1600 фунтів ваги. Їх закуплено в послїдних двох роках як необїзджені і уживано їх в містї. Між ними суть дібрані пари відповідні до всяких робіт, а також такі, що ненадають ся до їзди по бруку. Цїни: поодинокі конї від $45.00 до $200.00. Пари $115.00 до $400.00. Проба дозволена на 30 днів і в тім часї можна їх звернути, єли вони окажуть ся не такими, як їх представлено. Конї висилаєсь на 400 миль від Ню Йорку враз з коцами, уздечками і ґуртами.

Відстава до місця призначеня.

Місце продажи: East 34th St., один бльок від Лонґ Айленд фери.

Писати або голоситись устно належить до суперінтендента.

Телефон: 7481 Murray Hill, New York.

НОВІСТЬ! РОДИМЦЇ! НОВІСТЬ!

УКР. ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА" ВІД. 204 Р. Н. С. В НЮ ЙОРКУ
:—::—: відограє :—::—
в суботу, дня 2-го мая 1914 р.
ТЕАТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ
„ПАН ШТУКАРЕВИЧ"
або
ОКАЗИЯ, ЯКОЇ НЕ БУВАЛО.
ДУЖЕ ГАРНА КОМЕДІЯ ЗІ СЬПІВАМИ В 2 ох ДІЯХ А 4-ох ВІДСЛОНАХ
в Manhattan Lyceum Hall, 66--68 E. 4-th Str., (між 2 а 3 Ave.,)

ОСОБИ:

Пльондра Авуд, дяк	п. Іван Жовнір	Лаврін Свицп, селянин	п. Ів. Вовк
Евпраксія Капитоновна, його жена	п-на М. Давидів	Маланка Шпортуниха, баба порожка	п-на Я. Шуплат
Варвара, їх дочка	п-на Ю. Грицай	Дундик Ермократ Пилипович	п. П. Писарчук
Дзадзюра Мигдоній, кум Пльондри	п. И. Хомів	Грицько (школярі)	Св. Батрак
Штукаревич, Тома Сидорович	п. Ю. Яремчук	Луцько (школярі)	В. Батрак
Пантка, соцький	п. И. Хомів	Демид (школярі)	І. Мокрий
Кокорудзяк, російський урядник	п. Ів. Ганц	Стоцько (школярі)	І. Пелех
Лейба Дувидович Мондрик	п. М. Трач	Івась (школярі)	Ол. Рудий
		Панас (школярі)	Вол. Петрів

З сільського житя російської України. (С. Зіневича).

Режісор: п. Іван Буґора. Дірігент: п. М. Климків.

Музика п. Ст. Цимбрівського.

Цїни місць: Крісла І-рядні 75 ц., ІІ-ряд ні 50 ц. Місця стоячі 35 цнт.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ! 17—18

Вп. Родимцї! Укр. Тов. „Просьвіта", знане всім зі своїх представлень, дає нагоду своїм любителям побачити нову, дуже поучаючу, а притім надзвичайно сьмішну штуку. Тож хто бажає побачити щось нового, а притім насьміятись до несхочу, повинен прийти, на що Тов. „Просьвіта" запрашає, а певно, що ніхто не пожалує. По представленю буде привіт Укр. Товариств і Братств, а потім всім кождий буде мати нагоду вступити в члени Товариства і Р. Н. С. Тикети вже можна дістати у касієра п. Ів. Семана, 78 E. 1 St., (2 floor back) або у предс. Ів. Жовнір, 184 E. 3 St. (Room 8).

КОМІТЕТ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ЮЛІЯН ПАВЧАК

209 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР, ВИПОЗИЧАЄ ВСЯКОГО РОДА УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ І ХАРАКТЕРИЗУЄ ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. ЗАМОВЛЕНЯ ПРИНИМАЄ НАЙМЕНШЕ 14 ДНІВ ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕНЄМ.

Читайте руські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.

РОДИМЦЇ НА ФАРМИ.

де свої люди з Галичини вже осіли, де земля добра і все є на місци. 40 акрів, близько міста, за $400.00 на сплату. Зачаті фарми можна набути вже з будинками на сплати.

Приїзджайте до своїх і купуйте землю. Папері в порядку.

T. Korzeniowski,
Alger, Mich.

17-19

ОДИНОКА ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ Росією а Америкою Росією а Канадою

Точна 10-денна подорож.

Найпоспішнїйші, найгарнїйші і найбільші дво-шрубові пасажирські кораблї поміж Лїбавою а Ню Йорком і з Ню Йорку до Ротердаму і Лїбави. Низькі цїни.

Звертайтесь до:
A. E. JOHNSON & CO., Gen. Pass. Agents
37 Broadway, New York, N. Y.

Не платїть готівкою! ФОНОҐРАФИ!

$.100 місячно

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ, на малі місячні сплати по $1.00!

Вибирайте собі фоноґрафи і рекорди з наших цїнників після уподобаня!

Через 3 місяці пробуйте нашу машину, а коли вона Вас задоволить, платїть по $1.00 місячно! В противнім случаю звертаємо Вам гроші. Відвідайте нас в нашім складі, котрий є отворений щоденно, або пишіть по безплатні інформації до:

ОМЕЛЯНА ПОРАЙКА
INDEPENDENT PHONOGRAPH COMPANY
101 Essex Street, D341 New York, N. Y.

Дім А. ҐРОХОВСКИЙ і СП. Банковий

наслїдники Л. В. ШВЕНК властитель

ОЩАДНІСТЬ се підстава богатства. Не скупість веде до маєтку, а розумне складанє гроший в чеснім, поважнім банку, який дає ґваранцію і виплачує процент від вложених гроший.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ з порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеґрафічною дорогою за 24 годин. Виміна гроший по найдешевшім курсї.

ШИФКАРТИ до і з Старого краю на всї найлїпші і найпевнїйші корабельні лїнїї по компанїйних цїнах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА вилагоджує всякі документи австрійські, російські і нїмецькі, які потверджує конзуль, так що суть важні в краю.

Tel. 1323 Orchard.

Кавция зложена в касі рядовій в сумі 100.000.00 долярів

У власнім імаху: 292-294 Bedford Ave. pir Grand Str. Brooklyn, N.Y., і 111-115 East 7th Street, New York, N.Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ ТОВ. „ПРОСЬВІТИ".

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїнї 7 цнт. штука.

$15 Шифкарта до краю! $15

БРАТЯ! Родимцї! Майте розум! Не платїть агентам високих цїн за шифкарту! Шануйте гроші! Перед купленєм шифкарти напишіть до нас! Наша цїна є:

$15 ШИФКАРТА ДО КРАЮ $15

Шифи експресові, знамениті, їзда скора і вигідна. Спробуйте раз нас! Осібні каюти, купелї, домовий харч! Вирабляємо вільний переїзд границї! Чекаємо кождого на стації, провадимо на шифу, даємо нічліг — все ДАРОМ! СПІШІТЬ! НАПИШІТЬ ЛИСТ! Кождий дістане на дорогу дарунок!

$25 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $25 дол.

Пишіть на адресу:
AMERICA EUROPE CO., 109 Greenwich St., New York.
14— Число телефону 4548 Rector.

Русини Пітсбурґа!

Чи Ви знаєте що гроші, то сила?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі вулиць

1— Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, на найлїпші лїнїї, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

German Savings & Deposit Bank
cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.

И. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак, урядн. банк.

ПРАВДИВА ГОДИНКА НА 17 кам. Elgin

Only $9.75

з правдиво золоченою ковертою. Ми мали щастє закупити по зниженій цїнї дуже велику скількість годинників впрост з фабрики. Ґваранція на 20 лїт. Купуючи впрост від нас, богато щадите. Нїякому місцевому годинкареви не продаємо дешевше нїж вам. 15—18

Гарно ґравіровані позолочувані коверти. Чудова годинка, нечувано низька цїна. Напишіть почтову картку. Добре огляньте і, коли будете вповні вдоволені, заплатите експр. аґ. $9.75 і кошти; колиж не подобає ся можете звернути, а ми повернемо всї кошти. Не купуйте дешеві, дрантиві годинки. — Просимо точно подати свою адресу.
CHICAGO WATCH CO., 751 Singer Bldg., State St., Chicago.

Дешева 10 акрова фарма!

Двоповерховий дім і инші будинки, великий сад, ріка, найлїпший ґрунт. Положена близько Ню Йорку, лише 7 мінут ходу від стації, кілька мінут їзди до великих фабрик; побіч фарми є також фабрика. Працю дамо сейчас з днем, коли осядете.

Дерева і більше ґрунту до управи разом з конем і всякими господарськими нарядами дамо зовсїм за дармо першому, котрий зголосить ся до купна, бо мусимо продати ту фарму як найскорше з причини потреби нам робітника. Цїна дуже низька, потреба мати на задаток $500 або більше а решту на місячні сплати. 18—19

Пишіть як найскорше або зголосїть ся на адресу:
Mr. I. N. 132 NASSAU ST., Suite 309, NEW YORK, CITY.

Нове Місто!

будуєть ся в Менвіл, Н. Дж., в околиці фабрик і промислових підприємств Ю. В. Джанс-Менвіл Компани, яке коштує мілїони долярів і лежить напроти посїлостий Брукс і Брукс Корпорейшен.

РОЗКЛАДИ ЇЗДИ І ПРОВІДНИКИ

Lehigh Valley Railroad

всїлякого виданя, описуючи промислові заклади в Менвіл, подають слїдуюче:

Місто Ленвіл, зване давнїйше Гілсборо, є місцевостию, яка незвичайно скоро зростає, бо є положена на перехрестю трох желїзничих шляхів, а іменно: Лїгай Валі, Ню Джерзи Сентрал і Філядельфія—Рідінґ. Се місто стоїть в близьких зносинах з Ню Йорком, бо є віддалене всего 6 миль. Значне число домів вибудовано для вигоди робітників, що працюють в Джанс-Менвіл Ко. Коли згадані фабрики розпічнуть правильну роботу, тодї буде й нагода для енерґічних людий заложити на місци торговельні бизнеси.

Менвіл Провідник пише осьщо:

Підчас друкованя нашої книжки довідуємо ся, що в Менвіл приступлено до будови найбільших закладів промислових в сьвітї — виробів маґнезії, асбесту і матеріялів на крите дахів. Ся фабрика дасть працю для 5.000 робітників. Крім сего буде виконувати ся креозотові роботи.

Отся велика армія робітників з жінками і дїтьми осягне небавком 20 тисячів людности, для якої будуть конечні доми, живність, одіж, забави і инші потреби щоденні.

БУДІВНИЧІ, СПЕКУЛЯНТИ І ПРОМИСЛОВЦЇ КОРИСТАЙТЕ З СЕЇ НАГОДИ.

ДОГІДНІ ЛОТИ **Сїмдесять пять дол.** І БІЛЬШЕ

ДОГІДНІ СПЛАТИ БЕЗ ПРОЦЕНТУ.

ПРИ СПЛАТАХ УЗГЛЯДНЯЄ СЯ НА СЛУЧАЙ ХОРОБИ.

Памятайте, що посїлости Брукс і Брукс Корпорейшен є положені при стації і напроти фабрик і закладів промислових Менвіл Ко.

Памятайте, що акта власности Брукс і Брукс Ко. є ґварантовані через Фіделиті Трост Ко. і Ню Джерзи Тайтел і Ебстракт Ко.

Памятайте, що президент Брукс і Брукс Ко. веде інтерес вже 27 лїт.

Памятайте, що солїдність Брукс і Брукс Ко. є висока цїнена, о чім може Вас запевнити богато людий.

Памятайте, що промислові аґенти з Р. Т. Дун і Брадстріт дадуть Вам запоруку щодо фінансових услівій нашої компанії.

Безплатний переїзд кождої недїлї як і в днях в тижни.

Пишіть, зголошуйте ся або телефонуйте по тікети і близші інформації:

The Brooks & Brooks Corporation

(Працює 27 лїт в тім бизнесї).

45 West 34rd Street, New York, N. Y.

Філії:

Бюро в Алентавн — 30 South 7th St., Allentown, Pa.
Бюро в Потсвіл — 116½ Market St., Pottsville, Pa.
Бюро в Вілксбері — 106 Second National Bank Building, Wilke Barre, Pa.
Бюро в Гейзелтон — 312 West Broad St., Hazelton, Pa.

Позір! Позір!

Такого єще не було!!!

ЗА $1.00 ЗАДАТКУ І $1.00 ТИЖНЕВО

купить кождий з Вас прегарну льоту величини 25x100

в LAKE VIEW TERRACE
JAMESBURG, N. J, 17—20

в високім і сухім положеню, при готовій вже улици і хіднику, в віддаленю 2 мінути ходу від Пенсильвенської стації колієвої, в гарнім місті, в котрім суть школи, костели, штори, численні фабрики і т. д.

Віддаленє від Ню Йорку всего 18 миль анґл.

ПРАВО ВЛАСНОСТИ (DEED) ҐВАРАНТОВАНЕ.

Користь з купна такої льоти далеко більша як зі складаня і льокованя гроший по баннах.

Тож не чекайте, але голосїть ся ЗАРАЗ по близші інформації до:

BOROUGH BUILDERS, INC.
Gen. Agent G. Czarnecki
30 E. 7th Street, New York, N. Y.

НІКОМУ НЕ ДАЙТЕ СЯ ОБАЛАМУТИТИ!

$1.00 місячно!

ДОВГА ПРОБА НАШИХ ФОНОҐРАФІВ ЦЇЛКОМ ЗА ДАРМО!

40 русько-українських співанок даром і прекрасний альбум на рекорди і 12 фотоґрафій славних співаків сьвітових.

Поменшене виданє такогож катальоґу, посилаємо для кождого почтою цїлком даром або даємо кождому, хто нас в нашім складі відвідає, котрий є отворений щоденно до 10-ої течером, а також в недїлї і сьвята.

ІВАН РУДЕНСЬКИЙ
INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO.
196 E. HOUSTON STREET, D 49 NEW YORK, N. Y.

Dr. WARD

СПЕЦІЯЛЇСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

Моя кільканайцятьлїтна практика є до Вашої розпорядимости. Лїчу найновійшими методами всї секретні недуги, сифіліс, затроєнє крови, утрату животности, пропуклину, розширенє жил, висушенє, обезсиленє, ревматизм, гемороїди, як також недуги міхура і нирок. ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Єсли другі лїкарі не помогли Вам, прийдїть до мене на пораду. Зволїканє є небезпечне. Пораду даю даром. Прийдїть відвідати мій анатомічний музей і побачити чоловіка здорового і в хоробі. Інтересне і поучаюче. Вступ вільний. 14-26

Dr. Ward
417 Sixt Ave., New York
Bet. 25th and 26th Sts.

Години: щоденно від 9 р. до 8 веч.; в недїлї: від 10 рано до 2 поп.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. По скінченю видаємо диплом. Незаможні поліжницї можуть мати старанну обслугу даром. Лїчимо всїлякі хороби жінок і дїтий. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 24th St., Dpt. S. New York, N. Y.

КУПУЙТЕ ФАРМИ ЛИШЕ НА ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ!

Родимцї! От вже й весна прийшла. А Ви чого чекаєте? Роботи годї дістати, часи для робітників заповідають ся щораз то гірші. Чиж не стати Вам власним паном на власнім господарстві? Лучає ся Вам до сего дуже добра нагода. ВЖЕ БІЛЬШЕ ЯК 300 РОДИН ЗАКУПИЛО ФАРМИ НА ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Богато з них вже побудувало гарні доми і розпочало господарити. Йдїть їх слїдами!

Родимцї! З невеличким капіталом можете доробитись з часом красного маєтку. Наші фарми положені недалеко великого міста Мілвіл, в якім є чимало ріжнородних фабрик. Маючи вільний час при господарстві найдете кождої хвилї добрий зарібок з фабриках. От і тепер мають отворити фабрику — „Амеріка Тобако Компані", яка сама дасть занятє поверх 350 хлопцям і дївчатам.

Кождий розумний чоловік зрозуміє се добре, що се значить бути властителем фарми недалеко великого міста і фабрик. ПЯТЬ АКРОВА ФАРМА КОШТУЄ ВСЕГО $400.00. Щоби прийти в поміч нашим Родимцям, продаємо фарми на найдогіднїйші сплати: ЗАДАТОК В ГОТІВЦЇ ВИНОСИТЬ ВСЕГО $200.00, А РЕШТУ РОЗКЛАДАЄМО НА ЖАДАНЄ КУПУЮЧИХ НА МІСЯЧНІ РАТИ ПО $1.00 ВІД ОДНОГО АКРА.

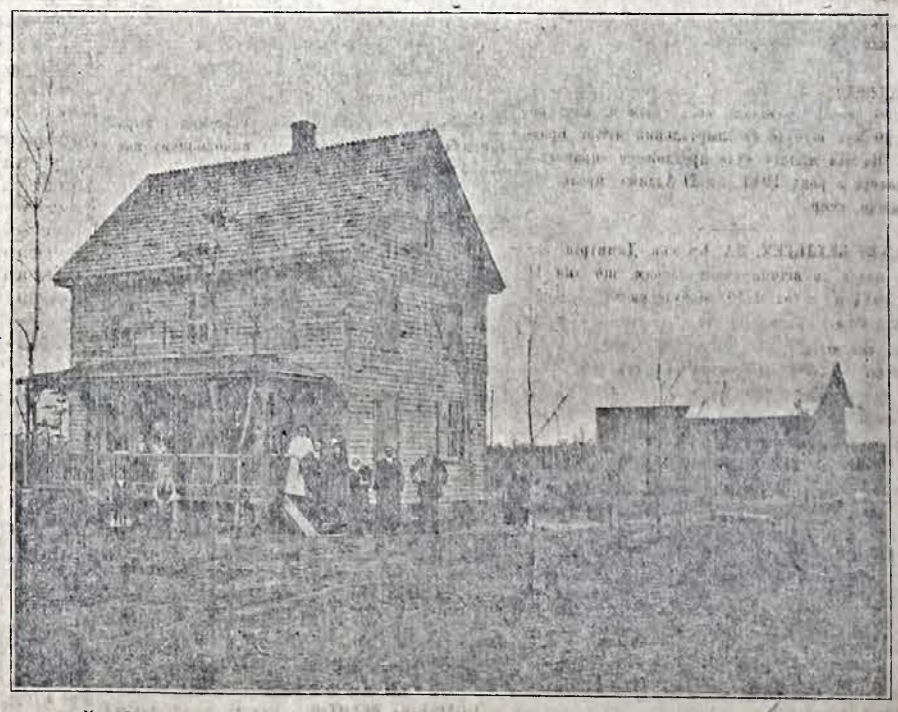

На образку є представлений дім на руській кольонії в Мілвіл, Н. Дж. Повисший дім — се власність п. Дупняка, який перед кількома місяцями прибув на кольонію з міста Шамокін, Па. Дім зістав вибудований через наших майстрів пп. Юзефка і Колісника.

В 93

Можете набути також фарми, які числять і більше як 5 акрів. На одно не забувайте, що 5 акрів — се не лот!

Не жалуйте труду, приїжджайте на місце, огляньте наші землї а певно не відїдете від нас не закупивши землї під фарму. Оглядати можна в суботу, недїлю і понедїлок кождого тижня. На случай Вашого приїзду просимо голоситись до п. Василя Матолича, менаджера кольонізаційної компанії, 326 WEST MAIN ST., MILLVILLE, N. J.

Кольонізаційна компанія урядила для вигоди наших кольоністів офіси в Філядельфії і Мілвіл.

Адреса офісу в Філядельфії:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Strs.,
PHILADELPHIA, PA.

Адресу офісу в Мілвіл:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.
MILLVILLE TRUST BUILDING,
19-20 High Street, Millville, N. J.

УВАГА. Всї листи, писані в руській мові просимо слати на адресу офісу в Мілвіл.

1 ДОЛ. МІСЯЧНО!

Чому-б не мати в своїм домі ґрамофон, при помочи якого можна почути рідні піснї, музику і танцї.

Наколи хочете бути всегда вдоволені, зверніть ся лиш до нашої фірми, яка істнує 15 лїт і здобула собі славу в цїлій Америцї і Канадї.

Ось сей ґварантований на десять лїт ҐРАМОФОН з 20 руськими піснями, котрий дотепер продавано по 55 долярів, ми продаємо тепер **лиш за $21.50**

Пришліть тілько $5.00 задатку, а ми вишлемо Вам сей прекрасний інструмент.

Маємо на складї всїлякі ґрамофони, які продаємо на сплати по 1 дол. місячно. Маємо також на складї ріжнородні інструменти.

Жадайте нашого подрібного безплатного катальоґу. 13—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
308 GRAND STREET. NEW YORK CITY.

Проч з бритвами!

Наш порошок усуває сейчас волосє з твари, бороди і де би не було, без жадного болю, не лишаючи жадних слїдів по собі. Висилаємо пачку того порошку за 1 доляр, пробні дози за 50 центів. Пришлїть 1 доляр через моней ордер або в реджістрованім листї або почтовими марками, а ми сейчас вишлемо порошок з поясненєм, як його уживати. 14—

Адреса:
Dr. BELLIN'S CO.,
55 DELANCY ST., NEW YORK.
Потреба аґентів.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ІВАН НЕМЕТ

б. заступник ц. і н. КОНЗУЛЯ

457 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

395 BROADWAY NEW YORK | 1597 SECOND AVE., NEW YORK | 150 SECOND ST., PASSAIC, N. J.

ОДЕРБЕРГ-ШЛЕСК-АВСТРИЯ. 19—

„Висилаючи гроші до краю почтово чи телєграфічно, викуповуючи шифкарти чи переводячи справи нотаріяльні, памятайте на адресу чоловіка який стоїть від трийцять літ на сторожи ваших інтересів і обслугує ножного чесно, скоро і добре".

JONH NEMETH, 457 Washington St., New York.

Жерело здоровля.

Проф. ОВЕН переконав ся, що люди терплять і не є в силі позбутись терпінь тому, бо удають ся до докторів, не посідаючих практики, або до аптикарів, які не мають права на лічене. Щоб викорінити недугу, треба конечно удатись до доктора-спеціяліста, котрий посідає дипльом наук і обширну практику.

Проф. ОВЕН має не лише дипльом спеціяліста, але і обширну 34-літню практику, яку набув через часте лічене і в Льондонськім шпиталю „Ді Грейт Госпітал оф Лондон" через що є обзнакомлений з людським організмом до того степени, що нема для него недуги, якої він цілковито не вилічив би, з якої то причини люди і називають його штуку і відомости „ЖЕРЕЛОМ ЗДОРОВЛЯ".

Гварантує він за цілковите вилічене звичайних, скомплікованих і хронічно-застарілих недуг.

СЕКРЕТНІ МУЖЕСЬКІ І ЖЕНСЬКІ НЕДУГИ. — Нема слабого, жоге Проф. ОВЕН в короткім часі не вилічив би з венеричної недуги. Нема доктора в Америці, який отримав би тілько подяк за цілковите вилічене, як Проф ОВЕН.

Длятого, наколи долягає Вам яка-небудь недуга, то опишіть її докладно, з увагою і пришліть на адресу:

Prof. OWEN, M. D.

221 E. 17th St., Dep. Y. NEW YORK, N. Y.

Ті, котрі хочуть бути лично оглянені, могуть приходити: В будні дни від год. 10-ої рано до 5-ої вечер. У вівторки і пятниці від год. 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 1-ої пополудни. 22—25

Перша Руська Фабрика Дзвонів

К. ФЕЛЧИНСЬКОГО

(прибувший зі старого краю)

936 Mt. Vernon St., SCRANTON, PA.

ВИРАБЛЯЮ ДЗВОНИ РІЖНОЇ ВЕЛИЧИНИ, ГАРМОНІЯНІ, НА СТАРОКРАСВУ ФОРМУ І АМЕРИКАИСЬКУ, З НАЙЛІПШОГО МЕТАЛЮ І ПО НАЙНИЗШІЙ ЦІНІ. ДАЮ ТАКОЖ НА СПЛАТУ.

Гваранція на 10 літ. 23-5

BANK OF EUROPE

ПЕРШИЙ, СЛАВЯНСЬКИЙ, СТЕЙТОВИЙ БАНК В АМЕРИЦІ ПІД ДОГЛЯДОМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСТИ.

FIRST AVE. Cor. 74 Str., NEW YORK, N. Y.

Капітал і надвижка $250.000.00. Щадничі вкладни $2,500.000.00.

ПРИНИМАЄ ЩАДНИЧІ ВКЛАДИ. ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ ПОЧТОЮ І ТЕЛЄГРАФІЧНО.

По інформації пишіть в рідній мові. 21—

Бани отворсний щодня від 9—3, в суботу від 9—12. В понеділки і четверги від 7—9.

СПРОБУЙТЕ НАШОГО ФОНОГРАФУ З МІСЯЦІ БЕЗПЛАТНО!

$1.00 МІСЯЧНО

Если не бувби добрий, звернїть нам. Ся проба не буде Вас коштувати ані цента. Тисячі наших костумерів пересьвідчилось, що наш фоноґраф є найлїпшим.

24 і 50 руських пісень безплатно.

Гаранція на 15 літ.

Продаємо дешевше, як другі компанії, позаяк ми є ФАБРИКАНТАМИ. 19

Пиши до нас по руськи, а ми вишлемо Вам даром гарний, ілюстрований катальоґ.

ROYAL PHONOGRAPH CO.

91 E. 4th St., Dep. 5. NEW YORK, N. Y.

ДАРОМ. Знаменита бритва і револьвер на 7 вистрілів.

ГРОШИЙ НЕ ПРИСИЛАЙТЕ. Щоби познакомити покупців з нашими новими зел зничими годинками, ми пішлемо сто гарно гравіровану жіночу або мужеську золоту годинку з подвійними ковертами з добрим осередком і камінцями за $5.85 з додатком револьвера і бритви. Гарантія на 20 літ. Сама годинка вартости $15.00 а револьвер і бритва $8.00. Спеціяльна оферта. Заплїть нам се ограошене і подайте свою адресу а ми пішлемо Вам все до оглянена і на пробу. Коли се вдоволить Вас, заплатіть агентови $5.85 і кошта пересилки. Памятайте — револьвер і бритва даром. 23-26

FISHLEIGH & CO., 1151 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

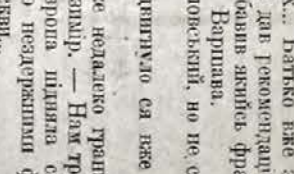

ПЕТРО ЯРЕМА

руський погребник

виповнчає керичі на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., New York, N Y.

Телефон: Orchard 2568.

Не тратьте надїй!!!

ПРОФ. ДАЙЧ, ДР. МЕДИЦИНИ

который був в шпиталях Дитя Ісус і Сьв. Духа.

Одинокий правдиво руський доктор (без тлумачів) лічить особисто за дуже умірковану заплату, дуже успішно всякі недуги мущин женщин і дитий. Принимає хорих в поведїлки, середи і пятниці до 8-ої год. вечером; в вівторки, четверги і суботи від 11-ої години рано до 6-ої вечером; в неділї і сьвята до 4-ої пополудни. 20—

DR C. DEUTSCH,

229 East 14th St., New York City.

Tel.: Stuyvesant 933.

Дім Аґроховскийєт Банковий

наслїдник Л. В. ШВЕНК власитель

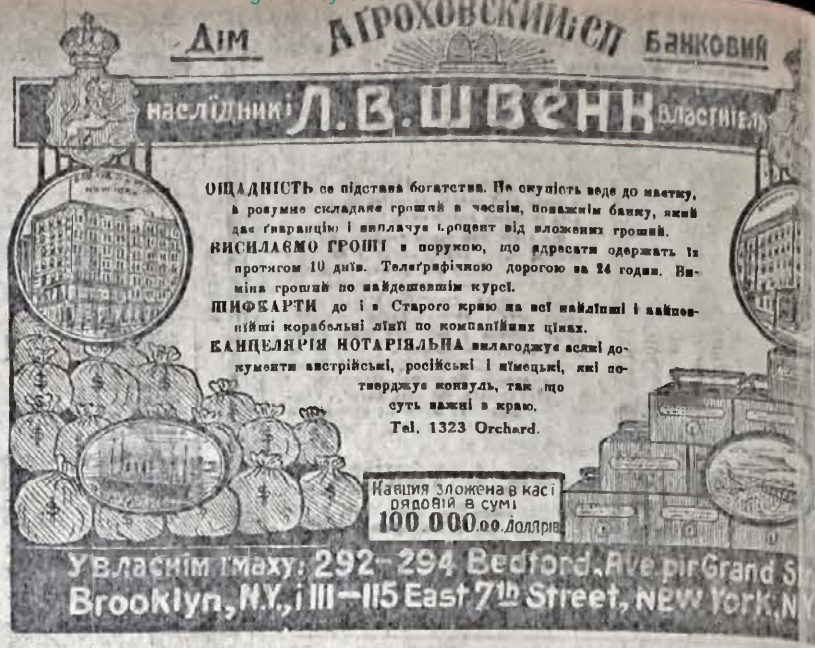

ОЩАДНІСТЬ се підстава богатства. Не скупість веде до маєтку, а розумне складане гроший в чесним, поважним банку, який дає гваранцію і виплачує процент від вложених гроший.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ в порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днїв. Телєграфічною дорогою на 24 годин. Вимїна гроший по найдешевшім курсі.

ШИФКАРТИ до і з Старого краю на всї найлїпші і найновійші корабельні лїнії по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА виладжує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує конзуль, так що суть важні в краю.

Tel. 1323 Orchard.

Капіта зложена в касї рядовій в сумі 100.000.00 Доларів

У власнім Імаху: 292—294 Bedford Ave. pir Grand St. Brooklyn, N.Y., і 111—115 East 7th Street, New York, N.Y.

Д-ра Ріхтера

Pain-Expeller

Усуває всякі болї як: ревматизм, подаґру і невральґію. Є помічним средством проти паралїжу суставів і мускулів, як також на звихненя і легкі рани. Скоро усуває перехолоду, інфлюенцу і болї горла. Запобігає запаленю легких, усуває докучливі болї грудий, голови і зубів.

Чотири до пять крапель до одної склянки води дасть Вам знаменитий лїк проти всяких долегливостий горла.

Уживаючи стало 4 краплї до одної шклянки води, усунете корчі жолудкові і зле травленя.

Сей правдивий лїк находить ся тільки в такій коробцї, яка тут представлена.

Вистерігайтесь численних наслїдувань.

25 і 50 цит. бутелька у всїх аптіках.

F. Ad. Richter & Co.,

74-80 Washington St., New York, N. Y.

ОДИНОКА ПРЯМА ЛІН... Росією а Америкою

Точна 10-денна подорож.

Найпоспішнійші, найгарнїйші два шрубові пасажирські п... Лїбавою а Ню Йорком і ... Ротердаму і Лїбави. Н... Замовленя... A. E. JOHNSON & CO., Ge... 37 Broadway, New...

ШКОЛА АКУШ...

ЖІНКИ!

У... у себе в дома. Наука в польській мові. По скінчен... пьом. Лїчимо успішно всї... щин, жінок і дітий, а ... хоробя. Адресуйте:

Dr. C. DEUTSCH, School ... 229 E. 14th St., Dpt. S. Ne... Telephone: Stuyve...

R. J. Glick ...

Офіс находить ... в WILLIAM McCONNE... SHAMOKIN, P...

а потім — в ряди безсмертних... Батько вже зводив ся, а князь Чарторийський дав рекомендацію...

— Так, так, до нас! — добавив якийсь франт.

— Ми покажемо, що значить Варшава.

— Ох, ох! — зітхнув Пілєвський, но не сказав нїчого.

— А військо Наполєона двинуло ся вже на Москву? — спитав землемір.

— Я думаю, що вони вже недалеко трапить славної Польщі — відказав Казімір. — Нам трудно було перейхати... Ціла Европа підняла ся... Військо росте мов лавина; воно незадержними фіялами женеться до ненавистної Москви...

— Молодець, добрий удалець! — одобрив пан Фінгер аж затрясло ся черево. — Патріот і квіта! Най його сломатає судьба. Всї великі патріоти, як Радивил, Сапїгушко, Хоткевич, Потоцький, — вступили в ряди нового Олександра Македонського.

— Ах, Наполеон! — промовила Доротея й заверцула очима.

— Так, всї дами він заполонив собою.

— Не лише заполонив, але й одушевив... Ха, ха! — крикнув пан Яцевський. — Бігме, наші жінки родять навіть дїти подібні до него... капля в каплю...

— Ха, ха, ха! — зареготала ся молодіж на сї слова Яцевського, а Бугґ встидливо спустив очи.

— Славно, славно! Честь нашим дамам, що такими геніями украшують батьківщину! — заговорив знов пан Фінгер. — Но що: треба подумати серіозно... Наше положеня таки ризиковне... ми будемо на боцї... а на случай неудачі...

— Неудачі, пане маршалку? Ха, ха, ха! — загомонїв ся господар. — Сьвітовий геній не знає неудачі! З гордовим фравнузом поборов цїлу Ев-

Раннюю весною 1812-го року, коли плодовиті ниви Подїлля вирівнали ся густою озиминою, а широкі левади зеленим килимом, коли сади строїли ся в сїяно-білї й легко-рожеві завої, а грабові алеї шпали ся пушистими корчами, — в чималім дворі пана Пігловського, в селї Головчинцях, було шумно й людно. В конюшні, критій гонтами, стояли карити на високих рессорах, плетені найтичанки й високі колясси з високими сидженнями. Фірмани і козаки в рїжнородних костюмах: французських лїврейних, старопольських чамарках і козацких — снували ся поміж екіпажами, виводили коний і мінали ся за службою в челядній. Камінний панський двір з двома крилами гордо в небо високою банітою і блестїв сьвяточно рядом вікон, в яких мелькали тїни гниних фігур. Господар дому, пан Францішек Пігловський, завзятий пор. в нагоди повороту двох синів із заграничних студій; з тої причини зїхали ся до богатого дїдича одушні його товариші й сусіди.

В обширнім салї пана Пігловського було розмаїте; тут збирало ся товариство по смачнім обіді і бавило ся розмовою, поминаючи каву, напої та стрє вино угорське.

Сьвіжі, приємна масивними меблями з лиєки та стрє вино угорське.

Доротея сварилась ся...

— Ха, ха, ха! — крикнув ... Хобинський, витягуючи жов чалля, пише... — Я ... сам піду... піду, хоть бери... покажу Москалям... що обозний і капітан поляк!

— І здумаю, як Бога кохам! — крикнув ... з ярма...

— О, сьвята надїе! — промовив набожно Ґ... зуїт, підвівши в гору очи. — Яка мрія, яке щастє, яке торжество вірного католицький церкві: назрату! Та великі хвили минають і ми всї повинні здучити разом руки, щоб освободити батьківщину